

EFEKTY UCZENIA SIĘ I TREŚCI PROGRAMOWE DLA ZAJĘĆ

Kierunek: **Humanistyka w szkole – polonistyczno-historyczne studia nauczycielskie**
Poziom studiów: **Studia pierwszego stopnia**

Nazwa zajęć: **Laboratorium pedagogiczne: ewaluacja praktyk w szkole podstawowej**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka
w zakresie wiedzy:

1. posiada orientację w katalogu praw dziecka, a także w krajowych i międzynarodowych regulacjach dotyczących praw człowieka, dziecka, ucznia (także z niepełnosprawnościami);
2. posiada podstawową wiedzę dotyczącą statusu, praw i obowiązków nauczyciela, odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy, pragmatyki zawodowej.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi analizować zjawiska/sytuacje/epizody pojawiające się w pracy wychowawczej z klasą/uczniem w szkole podstawowej i na tej podstawie formułować wnioski i planować działania;
2. proponuje strategie działania w zaobserwowanych lub doświadczonych sytuacjach trudnych w relacjach nauczyciela z klasą/uczniem szkoły podstawowej;
3. potrafi zaprojektować ścieżkę rozwoju zawodowego.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa podejmować działania na rzecz kształtowania dojrzałej tożsamości zawodowej i radzenia sobie w toku profesjonalnej biografii z wyzwaniami zawodowymi;
2. jest gotów/gotowa podejmować współpracę z nauczycielami i innymi podmiotami życia szkolnego (oraz środowiska lokalnego) na rzecz szkoły i społeczności szkolnej.

Treści programowe dla zajęć:

Analiza wybranych doświadczeń zgromadzonych przez studentów w trakcie ich praktyki w szkole: trudne zachowania uczniów i nauczycieli, ich uwarunkowania i konsekwencje, możliwe rozwiązania. Dobre praktyki.

Prezentacja katalogu praw dziecka oraz zasad prawnych stanowiących klauzule generalne w postępowaniach z udziałem dziecka (zasada dobra dziecka, zasada prymatu rodziców w wychowaniu dziecka).

Refleksja na temat dotychczasowego kształcenia psychologiczno-pedagogicznego (wiedzy, umiejętności doświadczeń z praktyki) odniesienie do indywidualnych potrzeb i wartości jako studenta oraz przyszłego nauczyciela (osobiste odniesienie, uwewnętrznienie treści).

Projektowanie ścieżki własnego rozwoju zawodowego.

Nazwa zajęć: **Laboratorium psychologiczne: przygotowanie do praktyk w szkole podstawowej**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka
w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie rolę komunikacji intrapersonalnej i interpersonalnej w efektywnym realizowaniu zadań nauczyciela;
2. zna i rozumie prawidłowości i zagrożenia w zachowaniach społecznych.

w zakresie umiejętności:

1. identyfikuje prawidłowości i zagrożenia w procesie komunikowania się w sytuacji szkolnej;
2. potrafi świadomie projektować sytuacje komunikacyjne i modyfikować zachowania komunikacyjne, zwiększając ich efektywność.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do autorefleksji nad własnymi zasobami i ograniczeniami w procesie budowania relacji i komunikowania się;
2. jest gotów/gotowa do budowania relacji wzajemnego zaufania między wszystkimi podmiotami procesu kształcenia (uczniemi i dorosłymi), włączając ich w działania sprzyjające efektywności nauczania.

Treści programowe dla zajęć:

Zachowania społeczne i ich uwarunkowania w sytuacji szkolnej (postawy, stereotypy, uprzedzenia, zachowania asertywne, zachowania agresywne i uległe, konflikty).

Proces komunikowania się – podstawowe narzędzia obserwacji i analizy sytuacji komunikacyjnej (komunikacja werbalna i niewerbalna). Bariery i trudności w komunikowaniu się. Bariery komunikacyjne w szkole i w klasie. Znaczenie emocji w procesach budowania relacji. Porozumiewanie się w sytuacjach trudnych, problemowych i konfliktowych.

Techniki i metody usprawniania komunikacji, komunikacja intrapersonalna i interpersonalna w pracy nauczyciela, techniki aktywnego słuchania, zasady udzielania informacji zwrotnych, empatia dla siebie i dla innych. Style komunikowania się uczniów i nauczycieli.

Zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja zasobów i ograniczeń własnych w roli nauczyciela jako członka zespołu nauczycielskiego, w różnych rolach, współpraca z osobami tworzącymi społeczność szkolną i lokalną, porozumiewanie się ludzi w instytucjach. Media i ich wpływ na procesy komunikowania się uczniów i nauczycieli.

Nazwa zajęć: Laboratorium pedagogiczne: przygotowanie do praktyk w szkole podstawowej
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka
w zakresie wiedzy:

1. posiada wiedzę dotyczącą procesu diagnozowania uczniów, ich środowisk wychowawczych oraz zespołu klasowego, zna podstawowe techniki i metody diagnostyczne dobrane do potrzeb i możliwości uczniów, wie, jak je wykorzystywać w diagnozie nauczycielskiej;
2. zna organizację procesów wychowania w szkole, a także cel i zasady konstruowania programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły, zna obowiązki wychowawcy klasy w zakresie planowania, prowadzenia i dokumentowania pracy wychowawczej oraz dbania o bezpieczeństwo i zdrowie uczniów;
3. posiada orientację w zakresie podstaw prawnych regulujących system oświaty w Polsce, w tym tzw. prawa wewnątrzszkolnego.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi skonstruować i zastosować narzędzia służące do diagnozowania ucznia oraz zespołu klasowego (struktura socjometryczna, przywództwo, klimat klasowy, role grupowe itp.), potrafi na tej podstawie planować pracę wychowawczą z uczniem/grupą;
2. potrafi sporządzić schemat studium indywidualnego przypadku (opis i analiza przypadku/problemu) na podstawie wyników zaprojektowanych badań diagnostycznych wraz ze wskazówkami do dalszej pracy z uczniem.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest świadom/świadoma konieczności rozwijania swych kompetencji wychowawczych, jest gotów/gotowa pogłębiać swą wiedzę i doskonalić warsztat wychowawcy klasy.

Treści programowe dla zajęć:

Diagnoza wstępna ucznia – elementy diagnozy całościowej. Wyznaczniki poprawności, zasady i zastosowanie diagnozy w pracy z uczniem (w tym błędy etyczne). Opis i analiza przypadku – struktura i funkcja.

Podstawowe metody i techniki w diagnozowaniu i ocenianiu w pracy nauczyciela (obserwacja, wywiad i rozmowa, analiza wytworów dziecka, socjometria, kwestionariusze i testy). Diagnoza jako relacja społeczna, zniekształcenia w spostrzeganiu społecznym.

Diagnoza sytuacji psychospołecznej ucznia w szkole. Funkcjonowanie dziecka w klasie szkolnej (np. role, pozycja, wzajemne relacje z uczniami oraz z nauczycielem/ami). Badanie socjometryczne i jego analiza.

Regulacje prawne dotyczące systemu oświaty z uwzględnieniem tzw. prawa wewnątrzszkolnego. Charakterystyka statusu prawnego nauczyciela.

Warsztat pracy wychowawcy klasy w zakresie planowania, prowadzenia i dokumentowania pracy wychowawczej w klasie i szkole. Odpowiedzialność prawna nauczyciela za bezpieczeństwo i ochronę zdrowia uczniów (regulacje prawne, procedury zapewniania bezpieczeństwa, rozwiązania praktyczne).

Nazwa zajęć: Podstawy psychologii dla nauczycieli cz. 2 (ćwiczenia)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka
w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie mechanizm psychicznej adaptacji adolescenta, identyfikuje charakterystyczny dla wieku rodzaj motywacji, mechanizm funkcjonowania osobowości, poznawczego ustosunkowywania się, komunikowania się, uczenia się i różnice indywidualne w tym zakresie oraz możliwe zaburzenia;
2. rozumie centralne znaczenie w rozwoju adolescenta uczenia się zgodnie z zainteresowaniami, myślenia hipotetyczno-dedukcyjnego i pojęciowego, moralności postkonwencjonalnej, formowania się poczucia tożsamości, rozumie przyczyny nieprawidłowości w przebiegu procesu ich rozwoju oraz późniejsze rozwojowo skutki wynikające z tych nieprawidłowości;
3. zna i rozumie symptomy prawidłowego i nieprawidłowego przebiegu procesu rozwoju adolescenta w obszarze rozwoju osobowości, funkcji intelektualnych, funkcji społeczno-emocjonalnych, wolicjonalnych, moralności, komunikacji i współpracy.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi dostosować sytuację nauczania przedmiotu do możliwości uczenia się adolescenta;

2. potrafi wspierać adolescenta w zakresie uczenia się przedmiotowej wiedzy, nabywania umiejętności i kształtowania nastawień.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/owa do interweniowania w momencie rozpoznania sytuacji zagrażającej rozwojowi adolescenta.

Treści programowe dla zajęć:

Proces funkcjonalnej i dysfunkcjonalnej adaptacji adolescenta do świata dorosłych; sytuacja konfliktu zewnętrznego i wewnętrznego; dynamika sytuacji psychologicznej adolescenta.

Dynamika i struktura wieku rozwojowego adolescenta: kryzys 13 roku życia, okres stabilny dorastania, kryzys funkcjonalny, tożsamość versus pomieszenie tożsamości, proces formowania tożsamości; faza: rozproszenia tożsamości, tożsamości negatywnej, osiągniętej tożsamości, statusy tożsamości (tradycyjne i współczesne podejścia).

Kierowanie sytuacją szkolną adolescenta; fizyczne i społeczne aspekty sytuacji szkolnej; rola moratorium społecznego; rozbudzanie zainteresowań i wyobraźni; stymulowanie twórczego i krytycznego myślenia.

Samokontrola i samoopanowywanie; identyfikacja z „innymi” i uczenie się zgodnie z własnymi zainteresowaniami; podejmowanie decyzji oraz zachowywanie wierności sobie i innym; dynamika i struktura funkcji psychicznych w okresie adolescencji (centralna rola funkcji myślenia pojęciowego).

Projektowanie jako najważniejsza rozwojowo forma działalności w okresie adolescencji; tworzenie pojęć teoretycznych; myślenie hipotetyczno-dedukcyjne.

Nieziemienniki funkcjonalne; ideologie, wartości, teorie.

Nazwa zajęć: Podstawy psychologii dla nauczycieli cz. 1 (ćwiczenia)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie poznawcze i pozapoznawcze uwarunkowania procesu uczenia się;
2. zna i rozumie rolę motywacji, emocji i procesów wolicjonalnych w procesie uczenia się.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi rozpoznawać różnice indywidualne w procesie uczenia się u siebie i uczniów;
2. potrafi rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się;
3. potrafi identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań, tworzyć sytuacje motywujące do nauki uczniów szkół podstawowych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do inspirowania i angażowania uczniów do samodzielnego, odpowiedzialnego i zaangażowanego uczenia się (zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie).

Treści programowe dla zajęć:

Modele uczenia się, koncepcje klasyczne i współczesne. Metody i techniki uczenia się: strategie poznawcze i metapoznawcze.

Metody i techniki uczenia się: psychologia różnic indywidualnych – różnice indywidualne w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości, stylu poznawczego i stylu uczenia się. Trudności w uczeniu się, przyczyny i strategie pracy z nimi.

Metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań: rozpoznawanie zasobów i ograniczeń, poszerzanie autonomii i samodzielności; samoregulacja w procesie uczenia się. Motywacja, emocje i procesy wolicjonalne w procesie uczenia się.

Nazwa zajęć: Język niemiecki B21

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. ma wiedzę potrzebną do tego, by tworzyć płynne wypowiedzi ustne na przygotowane tematy, prezentować i argumentować swoje stanowisko oraz innych osób na tematy związane ze swoim otoczeniem jak i na tematy ogólnoakademickie.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi tworzyć płynne wypowiedzi ustne na przygotowane tematy, prezentować i argumentować swoje stanowisko oraz innych osób na tematy związane ze swoim otoczeniem i na tematy ogólnoakademickie;
2. potrafi czytać ze zrozumieniem teksty w języku niemieckim o charakterze ogólnym i akademickim, związane z kierunkiem studiów, oraz analizować ich treść i wyszukiwać niezbędne informacje;
3. potrafi zrozumieć oryginalny materiał audio lub wideo na większość tematów dotyczących życia codziennego, kulturalnego i społecznego na poziomie ogólnym i wychwycić niezbędne szczegóły;
4. potrafi przygotować i wygłosić prezentację na wybrany temat;

5. potrafi opracować teksty oraz wypowiedzi dotyczące życia społecznego, uniwersyteckiego i zawodowego;

6. potrafi redagować wybrane teksty w stylu formalnym.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa, by opracować teksty oraz wypowiedzi dotyczące życia społecznego, uniwersyteckiego i zawodowego.

Treści programowe dla zajęć:

Czasy gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych czynności osadzonych w czasach: czas Perfekt oraz Imperfekt dla czasowników mocnych i słabych oraz czasowników modalnych.

Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii: strona bierna, strona bierna z czasownikami modalnymi, Konjunktiv II, konektory, zdania okolicznikowe celu, zdania przydawkowe.

Słownictwo dotyczące życia codziennego i ogólnoakademickie w zakresie następujących tematów:

- relacje – relacje międzyludzkie, przyjaźń, cechy charakteru, charakterystyka dobrego przyjaciela, miłość, uczucia, etapy związku, trudności w związku, konflikty rodzinne;
- zdrowie – dbałość o zdrowie, zdrowe odżywianie, problemy i porady zdrowotne, nazwy chorób, czynności wykonywane przez lekarza i pacjenta, wizyta u lekarza
- szkoła, uniwersytet – wybór studiów i szkoły wyższej, wymarzone studia, obowiązki studenta, życie studenckie, ścieżki kariery, finansowanie nauki
- reklama – znaczenie reklamy, sztuczki stosowane w reklamie, wybory konsumenckie, podatność na reklamę, sukces w biznesie.

Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści tematu 3.

Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści tematu 3.

Udzielanie odpowiedzi, udział w dyskusji oraz wyrażanie różnorodnych funkcji językowych w zakresie przeprowadzania rozmowy kwalifikacyjnej o pracę oraz udziału w niej, przedstawiania problemów, moderowania dyskusji oraz wyrażania opinii na tematy zawarte w treści 3.

Nazwa zajęć: Technologia informacyjna dla nauczycieli humanistów

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna pojęcia: sztuczna inteligencja, rzeczywistość rozszerzona, Internet, rzeczywistość wirtualna;
2. zna możliwości i zagrożenia dydaktyczne płynące ze strony tzw. mediów społecznościowych.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wykorzystać w pracy nauczyciela założenia ruchu wolnego oprogramowania;
2. potrafi zastosować w praktyce zasady bezpieczeństwa w sieci;
3. potrafi zastosować zasady wizualizacji oraz multimediatyzacji we współczesnej edukacji historycznej;
4. potrafi dobrać właściwą aplikację ograniczającą wpływ Internetu;
5. potrafi założyć fanpage, stronę, konto na Instagramie, Facebooku i wykorzystać je do działań edukacyjnych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. dąży do dostosowania metod pracy dydaktycznej do potrzeb i możliwości uczniów;
2. jest świadom/świadoma potrzeby wykorzystania technologii informacyjnej w procesie kształcenia oraz związanych z tym szans i zagrożeń.

Treści programowe dla zajęć:

Bezpieczeństwo w sieci.

Internet, rzeczywistość rozszerzona, sztuczna inteligencja. Internet jako obszar gromadzenia danych o użytkownika.

Wykorzystanie technologii informacyjnej w pracy nauczyciela.

Reklama, pozyskiwanie odbiorców, działania marketingowe (Facebook, Instagram, TikTok, Twitter, YouTube).

Zakładanie konta na Instagramie, tworzenie treści związanych z edukacją, promowanie.

Nazwa zajęć: Źródła do dziejów Polski i powszechnych – XIX wiek

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna różne rodzaje źródeł do poznania dziejów Polski i powszechnych w XIX i początkach XX wieku.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi scharakteryzować różne rodzaje źródeł do wybranych tematów z zakresu historii Polski i powszechnych XIX i początków XX wieku;
2. potrafi scharakteryzować wybrane źródła do dziejów Wielkiej Rewolucji Francuskiej (1789-1799);
3. potrafi scharakteryzować wybrane źródła dotyczące rozbiorów Polski (1772-1795);
4. potrafi scharakteryzować wybrane źródła dotyczące okresu napoleońskiego (1800-1815);
5. potrafi scharakteryzować wybrane źródła dotyczące Europy w systemie wiedeńskim (1815-1848);
6. potrafi scharakteryzować wybrane źródła do dziejów Wiosny Ludów (1848-1849);
7. potrafi scharakteryzować wybrane źródła do dziejów zjednoczenia Niemiec i Włoch w XIX wieku;
8. potrafi scharakteryzować wybrane źródła dotyczące polityki rusyfikacyjnej i germanizacyjnej na ziemiach polskich w II połowie XIX i na początku XX wieku;
9. potrafi scharakteryzować wybrane źródła dotyczące polityki imperialnej i kolonialnej wielkich mocarstw europejskich na przełomie XIX i XX wieku;
10. potrafi scharakteryzować wybrane źródła dotyczące I wojny światowej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma świadomość znaczenia źródeł historycznych z zakresu historii Polski i powszechnych XIX i początków XX wieku dla krzewienia nowoczesnego polskiego i europejskiego dziedzictwa historycznego oraz kulturalnego.

Treści programowe dla zajęć:

Wielka Rewolucja Francuska w świetle wybranych tekstów źródłowych z lat 1789-1799.

Rozbiory Polski w świetle wybranych tekstów źródłowych z lat 1772-1795.

Okres napoleoński w świetle wybranych tekstów źródłowych z lat 1800-1815.

Europa w systemie wiedeńskim w świetle wybranych tekstów źródłowych z lat 1815-1848.

Wiosna Ludów w świetle wybranych tekstów źródłowych z lat 1848-1849.

Zjednoczenie Niemiec i Włoch w XIX wieku w świetle wybranych tekstów źródłowych z lat 1848-1871.

Polityka rusyfikacyjna i germanizacyjna na ziemiach polskich w II połowie XIX i na początku XX wieku w świetle wybranych tekstów źródłowych.

Polityka imperialna i kolonialna wielkich mocarstw europejskich na przełomie XIX i XX wieku w świetle wybranych tekstów źródłowych.

Pierwsza wojna światowa w świetle wybranych tekstów źródłowych z lat 1914-1918.

Nazwa zajęć: **Edukacja informacyjna i źródłowa**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie wspólne cechy i różnice systemu biblioteczno-informacyjnego uczelni (Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu, biblioteki wydziałowe)
2. zna zasady korzystania z czytelni i wypożyczalni, z zasobów elektronicznych oraz otwartych projektów cyfrowych UAM
3. zna i rozumie typy źródeł informacji w bibliotekach
4. zna wszystkie usługi bibliotek UAM

w zakresie umiejętności:

1. potrafi korzystać z konta bibliotecznego, wykorzystując pełne jego możliwości
2. potrafi wyszukiwać i gromadzić materiał do realizacji zajęć, niezbędnych do optymalnego realizowania toku studiów
3. potrafi korzystać ze źródeł informacji tradycyjnej i elektronicznej, w tym z zasobów naukowych dostępnych w otwartych projektach cyfrowych oraz z zasobów dostępnych zdalnie w subskrypcji UAM
4. potrafi poprawnie sporządzić bibliografię dla tworzonej pracy licencjackiej przy pomocy programów bibliograficznych
5. potrafi korzystać z usług oferowanych przez biblioteki (np. zamawia lub pobiera kopie do własnego użytku) z poszanowaniem praw autorskich

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do autonomicznego wyszukiwania informacji i literatury, gromadzenia materiałów, niezbędnych do optymalnego realizowania toku studiów
2. jest gotów/gotowa do krytycznej oceny źródeł informacji
3. jest gotów/gotowa do sporządzenia bibliografii w pracy licencjackiej
4. jest gotów/gotowa do zapobiegania zjawisku plagiatu

Treści programowe dla zajęć:

W module 1. System biblioteczno-informacyjny UAM są poruszane tematy takie jak: - charakterystyka cech wspólnych i różniących Bibliotekę Uniwersytecką w Poznaniu i biblioteki wydziałów, - podstawowe zasady korzystania ze wspólnego dla całego Uniwersytetu systemu biblioteczno-informacyjnego, - zasady i regulamin korzystania ze zbiorów bibliotecznych, - konto czytelnika oraz korzyści wynikające

z oferowanych możliwości: zdalny zapis, charakterystyka konta, podstawowe zasady zamówienia, prolongaty, rezerwacji, dostęp zdalny do licencjonowanych zasobów naukowych UAM

W module 2. "Wyszukiwanie i zamawianie książek, czasopism. Charakterystyka katalogów bibliotecznych" są omawiane zagadnienia takie jak: -wyszukiwarka zasobów naukowych UAM, - katalog biblioteczny online UAM, - najważniejsze katalogi online w Polsce, np.: Biblioteki Narodowej, Katalog KaRo (Katalog Rozproszony Bibliotek Polskich)

W module 3. "Warsztat naukowy studenta" są omawiane: - praktyczne wskazówki dotyczące strategii poszukiwania literatury: - wyszukiwanie tematyczne, proste, logiczne, - zaawansowane w katalogu online, - wyszukiwanie w wyszukiwarce zasobów naukowych UAM z użyciem operatorów boolowskich, - wyszukiwanie literatury do zajęć i prac dyplomowych w zdalnych zasobach naukowych UAM (otwartych i licencjonowanych, dziedzinowych bazach danych, e-czasopismach, e-książkach, bibliotekach wirtualnych, repozytoriach)

W module 4. "Warsztat naukowy studenta" są omawiane: - tradycyjne źródła informacji: bibliografie, encyklopedie, słowniki, opracowania, -bibliografie: rodzaje, zasady tworzenia przypisów, bibliografie załącznikowe, - zautomatyzowane programy do tworzenia bibliografii

W module 5. jest omawiane zjawisko plagiatu: definicja i konsekwencje, przykłady plagiatów i ich zapobieganie

Nazwa zajęć: Historia Polski i powszechna – XVI-XVIII wiek

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna kluczowe wydarzenia z historii Polski oraz powszechnej XVI-XVIII wieku;
2. zna zależności i powiązania między wydarzeniami i procesami społeczno-kulturowymi w Polsce i Europie.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi pracować z podstawowym zasobem źródeł historycznych do dziejów Polski i powszechnej XVI-XVIII wieku;
2. potrafi wyszukiwać i systematyzować informacje dotyczące dziejów wczesnonowożytnych;
3. potrafi rozróżnić i zastosować dyskurs naukowy i popularyzatorski w odniesieniu do epoki wczesnonowożytnej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do wskazania powiązań badań i analiz historycznych z dziedzinami pokrewnymi w zakresie dziejów Europy nowożytnej do XVIII wieku.

Treści programowe dla zajęć:

Periodyzacja oraz główne kierunki przemian kulturalnych, politycznych, społecznych i gospodarczych epoki wczesnonowożytnej.

Wielkie odkrycia geograficzne i ich znaczenie dla Europy oraz nowo odkrytych cywilizacji.

Problematyka wyznaniowa w Europie wczesnonowożytnej.

Główne problemy rozwoju gospodarczego Europy w epoce nowożytnej do XVIII wieku ze szczególnym uwzględnieniem ziem polskich.

Stosunki władzy ze społeczeństwami europejskimi.

Spółczesność Rzeczypospolitej szlacheckiej i jego specyfika na tle europejskim.

Rzeczpospolita szlachecka w układzie stosunków międzynarodowych od XVI do XVIII wieku.

Przemiany kulturowe w Europie i na ziemiach polskich w epoce nowożytnej do XVIII wieku.

Nazwa zajęć: Źródła do dziejów epoki starożytnej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. ma wiedzę w stopniu zaawansowanym z zakresu historii cywilizacji starożytnych oraz zna źródła historyczne z czasu rozwoju tych cywilizacji;
2. zna warsztat badawczy historyka starożytności i ma wiedzę w zakresie jego wykorzystania w badaniach naukowych na poziomie zaawansowanym.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi posługiwać się terminologią z zakresu wiedzy o historii starożytnej;
2. potrafi samodzielnie wyszukiwać, rozpoznawać, systematyzować i wykorzystywać, a także krytycznie analizować i oceniać informacje oraz różne kategorie źródeł z zakresu historii starożytnej w praktyce zawodowej, zadaniach badawczych i w pracy zespołowej;
3. potrafi podjąć dyskusję w celu objaśnienia, popularyzacji i pogłębiania świadomości historycznej w zakresie źródłoznawstwa starożytnego.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa wziąć udział w dyskusji o roli źródeł historycznych w badaniach nad starożytnością i prezentacji własnych poglądów;
2. jest gotów/gotowa ocenić poziom zdobytych wiedzy i umiejętności, rozwijać własne zainteresowania w kierunku kultury starożytnej;
3. jest gotów/gotowa do podejmowania działań na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kultury i cywilizacji starożytnej Europy w wymiarze społecznym i edukacyjnym;
4. jest gotów/gotowa postępować zgodnie z etyką w pracy zawodowej historyka.

Treści programowe dla zajęć:

Problematyka źródeł historycznych i źródłoznawstwa historycznego z perspektywy historyka czasów starożytnych.

Źródła archeologiczne i ich miejsce w warsztacie badawczym historyka starożytności (specyfika i rodzaje; stan zachowania; problem datacji; rola źródeł archeologicznych w badaniach nad historią społeczno-gospodarczą, religijną, polityczną, propagandą).

Źródła papirologiczne w warsztacie naukowym historyka starożytności (papirologia; edycja papirusów; problem zachowania papirusów; zespoły papirusów; papirusy literackie i nieliterackie; znaczenie źródeł papirusowych w badaniach nad historią; papirusy nieliterackie – interpretacja przykładowych tekstów).

Źródła numizmatyczne w warsztacie naukowym historyka starożytności – starożytna Grecja i Rzym. Podstawowe systemy monetarne, technika produkcji, obieg monetarny, legendy i ikonografia monet, sposoby interpretacji legend i przedstawień na monetach.

Źródła epigraficzne w warsztacie naukowym historyka starożytności (materiały piśmienne; techniki pisania; pismo greckie, pismo łacińskie; kategorie inskrypcji; rzymski system nazewnictwa; tytulatura rzymska; kierunki badań epigraficznych; najważniejsze korpusy epigraficzne; praca na przykładach – rozwiązywanie najczęściej stosowanych skrótów łacińskich; czytanie inskrypcji łacińskich).

Historiografia doby starożytnej. Krytyka tekstu (rodzaje piśmiennictwa historycznego; specyfika źródeł historiograficznych; problem datacji tekstu; recensio i emendatio; główne serie wydań autorów antycznych).

Nazwa zajęć: Nauki pomocnicze historii

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu nauk pomocniczych historii;
2. zna i rozumie znaczenie nauk pomocniczych historii dla badań podstawowych w zakresie historii;
3. zna metodykę badań w zakresie nauk pomocniczych historii;
4. zna terminologię z zakresu nauk pomocniczych historii.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi zdefiniować znaczenie nauk pomocniczych historii dla badań podstawowych w zakresie historii

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotowy/gotowa wykorzystać zdobytą w trakcie wykładu wiedzę jako impuls do rozwijania swoich zainteresowań w zakresie nauk pomocniczych historii

Treści programowe dla zajęć:

Nauki pomocnicze historii – ich miejsce w systemie nauk historycznych. Johann Christoph Gatterer i narodziny pojęcia nauk pomocniczych.

Początki nauk pomocniczych historii. Bollandyści i mauryni. Rozwój nauk pomocniczych historii w Europie i w Polsce w XIX i XX w.

Paleografia.

Chronologia

Dyplomatyka i sfragistyka.

Heraldyka.

Bibliologia historyczna.

Nazwa zajęć: Bezpieczeństwo uczniów w szkole

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna akty prawne dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy nauczyciela i wie, jak je analizować, zna zasady odpowiedzialności opiekuna, nauczyciela, wychowawcy za bezpieczeństwo i ochronę zdrowia uczniów;
2. posiada wiedzę na temat zasad BHP w szkole (podstawowej i ponadpodstawowej), w tym zagadnienia związane z ergonomią zawodu nauczyciela;

3. zna zagrożenia w szkole (podstawowej i ponadpodstawowej) i trafnie ocenia przyczynę zaistniałych sytuacji niebezpiecznych.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi trafnie rozpoznać potrzebę udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej dzieciom i młodzieży;
2. potrafi udzielić pierwszej pomocy uczniom, w tym także wykonać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u dzieci i młodzieży.

Treści programowe dla zajęć:

Regulacje prawne dotyczące bhp w szkole (podstawowej i ponadpodstawowej).

Rozpoznawanie zagrożeń na terenie szkoły (podstawowej i ponadpodstawowej).

Zasady bezpieczeństwa i rozpoznanie zagrożeń podczas zajęć w szkole (w tym lekcji wychowania fizycznego), szkolnych grupowych wyjść uczniowskich, wycieczek szkolnych.

Wypadki i sytuacje zagrożenia bezpieczeństwa uczniów w szkole, procedury postępowania.

Ergonomia zawodu nauczyciela: ocena ryzyka pracy, choroby zawodowe.

Rozpoznawanie stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego u dzieci i młodzieży.

Udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej w sytuacjach nagłego zagrożenia zdrowotnego dzieci i młodzieży.

Podstawowe zabiegi resuscytacyjne u dzieci i młodzieży.

Nazwa zajęć: **Kultura języka polskiego cz. 1**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna definicje podstawowych pojęć związanych z poprawną komunikacją językową;
2. wie, jak wyjaśnić zależności między sytuacją komunikacyjną a poziomami normy, stosowanymi kryteriami oceny innowacji.

w zakresie umiejętności:

1. rozpoznaje i rozróżnia widoczne w tekstach tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny;
2. potrafi rozstrzygać problemy poprawnościowe, z którymi styka się w różnych typach tekstów;
3. dobiera środki językowe optymalnie dostosowane do sytuacji komunikacyjnej;
4. dostrzega innowacje i zmiany językowe występujące w tekstach mówionych i pisanych, także elektronicznych;
5. wybiera właściwe narzędzia do oceny innowacji językowych, w tym błędów, potrafi wyjaśnić mechanizm błędów językowych;
6. potrafi korzystać z dostępnych źródeł ortoepicznych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do podjęcia dyskusji nad statusem poprawnościowym form językowych w różnych sytuacjach komunikacyjnych i przekonująco uzasadnia prezentowaną przez siebie postawę wobec języka;
2. jest gotów/gotowa do popularyzacji wiedzy z zakresu kultury języka, przyczyniając się do podniesienia poziomu kultury komunikacji językowej w społeczeństwie.

Treści programowe dla zajęć:

Przegląd ważniejszych wydawnictw z zakresu poprawności językowej: słowniki poprawnej polszczyzny; wersje elektroniczne słowników poprawnej polszczyzny; inne słowniki poprawnościowe; poradniki językowe; czasopisma językoznawcze; internetowe poradnie językowe.

Kultura języka jako dyscyplina językoznawcza. Podstawowe pojęcia z zakresu kultury języka: kultura języka w ujęciu tradycyjnym (warszawska szkoła kultury języka); nurt socjolingwistyczny w badaniach kulturalnojęzykowych; etyka słowa, estetyka słowa; system, norma, uzus, tekst; obiektywny charakter normy jako płaszczyzny odniesienia dla zjawisk innowacyjnych; elita humanistyczna jako grupa kształtująca normę; stosunek normy do pozostałych płaszczyzn języka; innowacja językowa, zmiana językowa, błąd językowy; typy błędów językowych.

Struktura współczesnej normy językowej. Typy norm językowych: jednostki jednokształtne i jednostki wielokształtne wchodzące w skład normy; typy wariantów normy; norma języka ogólnego a odmiany regionalne współczesnej polszczyzny – gwary miejskie; norma wzorcowa i norma użytkowa (potoczna); norma skodyfikowana; normy cząstkowe: fonetyczna, słowotwórcza, fleksyjna, składniowa, leksykalna, frazeologiczna, stylistyczna, ortograficzna, interpunkcyjna.

Typy innowacji językowych: innowacje uzupełniające; innowacje regulujące; innowacje rozszerzające; innowacje nawiązujące; innowacje skracające i ich typy; innowacje precyzujące – zjawisko semantycznej repartycji wariantów normy.

Innowacje uzupełniające w polszczyźnie XXI wieku: przyczyny powstawania innowacji uzupełniających; neologizmy słowotwórcze; neologizmy semantyczne (neosemantyzmy); neologizmy frazeologiczne (w tym zestawienia); najnowsze zapożyczenia.

Kryteria oceny innowacji językowych: przegląd propozycji badawczych dotyczących stosowania kryteriów poprawności językowej; kryteria wewnętrznojęzykowe i zewnętrznojęzykowe.

Współczesna norma frazeologiczna: struktura współczesnej normy frazeologicznej; typy innowacji frazeologicznych: uzupełniające, modyfikujące (ich rodzaje), rozszerzające, parafrazujące (trawestujące), semantyczne, mieszane; innowacja frazeologiczna a błąd frazeologiczny; zasady poprawności frazeologicznej.

Kodyfikacja. Polska polityka językowa: problemy związane z kodyfikacją języka; postawy użytkowników wobec języka; polityka językowa w Polsce w realiach Unii Europejskiej; Ustawa o języku polskim i działalność Rady Języka Polskiego.

Zjawisko mody językowej: moda i snobizm w języku; szablon leksykalny; wyrazy modne w 2. połowie XX wieku a moda językowa XXI stulecia.

Zewnętrznojęzykowe tendencje rozwojowe w polszczyźnie XXI wieku: internacjonalizacja; terminologizacja (technologizacja); demokratyzacja; mediatyzacja; zjawisko nowej piśmienności.

Wewnętrznojęzykowe tendencje rozwojowe w polszczyźnie XXI wieku: uniwerbizacja; multiwerbizacja; pleonazmy i tautologie; nowe tendencje w systemie gramatycznym.

Nazwa zajęć: Antyk grecko-rzymski w kulturze polskiej i europejskiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna najważniejsze osiągnięcia literatury i kultury starożytnej Grecji i Rzymu jako prymarne dla całej kultury europejskiej na przestrzeni wieków;
2. zna rolę tradycji antycznej w kulturze europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem kultury i literatury polskiej.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi zinterpretować starożytny utwór z uwzględnieniem tematyki, genologii i topiki tekstu;
2. potrafi samodzielnie poszukiwać, rozpoznawać i interpretować elementy greckiego i rzymskiego antyku (toposy, postaci, motywy, genologię, stylizacje językowe) w literaturze polskiej – z naciskiem na współczesność.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa aktywnie i świadomie uczestniczyć w wydarzeniach naukowych i kulturalnych dotyczących antyku i ich recepcji w literaturze i kulturze nowożytnej.

Treści programowe dla zajęć:

Literatura starożytnej Grecji i Rzymu – próba periodyzacji. Znaczenie tradycji antycznej dla kultury europejskiej (refleksje ogólne).

Mity antyczne jako zbiór nieśmiertelnych tematów, motywów, toposów i symboli.

Antropologia antyku grecko-rzymskiego i jej odzwierciedlenie w literaturze.

Teatr antyczny – od obrzędu religijnego do rozrywki.

Genologia antyczna i jej nowożytne kontynuacje (na wybranych przykładach).

Liryka antyczna i jej echa w literaturze polskiej.

Języki klasyczne i ich rola w kulturze europejskiej. *Latinitas* i jej rola w kulturze i literaturze polskiej.

Nazwa zajęć: Podstawy psychologii dla nauczycieli cz. 1 (wykład)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie podstawowe pojęcia w psychologii służące wyjaśnianiu przebiegu procesów intelektualnych, emocjonalno-wolicjonalnych, komunikacyjnych, uczenia się, cele, zadania i metody psychologii oraz możliwości wykorzystania psychologii w szkole;
2. zna i rozumie normy rozwojowe dotyczące aspektu fizycznego (wzrost, motoryka, seksualność), psychicznego (poznanie, emocje, wola), społecznego (moralność);
3. zna i rozumie mechanizm psychicznej adaptacji dziecka w wieku szkolnym, identyfikuje charakterystyczny dla wieku rodzaj motywacji, mechanizm funkcjonowania osobowości, poznawczego ustosunkowywania się, komunikowania się, uczenia się, a także różnice indywidualne w tym zakresie oraz możliwe zaburzenia;
4. rozumie centralne znaczenie w rozwoju dziecka w wieku szkolnym uczenia się pod kierunkiem, uwagi dowolnej, moralności konwencjonalnej, współpracy rówieśniczej, przyczyny nieprawidłowości w przebiegu procesu rozwoju oraz późniejsze rozwojowo skutki wynikające z tych nieprawidłowości.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania, analizować i interpretować sytuacje i zdarzenia w praktyce szkolnej w oparciu o wiedzę psychologiczną;
2. potrafi obserwować procesy rozwojowe uczniów;
3. potrafi dostosować sytuację nauczania przedmiotu do możliwości uczenia się dziecka w wieku szkolnym;
4. potrafi wspierać dziecko w wieku szkolnym w zakresie uczenia się przedmiotowej wiedzy, nabywania umiejętności i kształtowania nastawień;
5. potrafi rozpoznać symptomy prawidłowego i nieprawidłowego przebiegu procesu rozwoju dziecka w wieku szkolnym w obszarze rozwoju osobowości, funkcji intelektualnych, funkcji społeczno-emocjonalnych, wolicjonalnych, moralności, komunikacji i współpracy.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotowy/a do wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych, krytycznego myślenia o funkcjonowaniu człowieka w sytuacji szkolnej;
2. jest gotowy/a do autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym oraz refleksji na temat roli nauczyciela w procesie nauczania i wychowania uczniów;
3. jest gotów/owa do interweniowania w momencie rozpoznania sytuacji zagrażającej rozwojowi dziecka.

Treści programowe dla zajęć:

Podstawowe pojęcia psychologii. Cele i zadania psychologii, możliwości wykorzystania psychologii w szkole. Myślenie krytyczne w pracy nauczyciela.

Struktura i funkcje podstawowych procesów psychicznych. Procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowa i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, uwaga, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania.

Psychologiczne koncepcje człowieka a interpretacja zachowań ucznia i sytuacji w szkole. Kontekst psychologiczny projektowania procesów edukacyjnych. Psychologiczne podstawy pracy nauczyciela.

Teorie integralnego rozwoju ucznia. Biologiczne i społeczne czynniki rozwoju. Rozwój wybranych funkcji psychicznych. Rozwój a wychowanie.

Rozwój psychiczny człowieka w cyklu życia oraz zadania rozwojowe stojące przed uczniem i nauczycielem w kolejnych okresach rozwojowych.

Zachowania społeczne i ich uwarunkowania a interpretacja funkcjonowania podmiotów w sytuacji szkolnej.

Proces funkcjonalnej i dysfunkcjonalnej adaptacji do środowiska; sytuacja psychologiczna; dynamika sytuacji psychologicznej (okresy: kryzysu strukturalnego, okresu stabilnego, kryzysu funkcjonalnego).

Dynamika środowisk społecznych w rozwoju; środowiska socjalizujące, prymitywizujące, zaburzające; zróżnicowanie przedmiotowe środowisk rozwoju.

Dynamika i struktura wieku rozwojowego dziecka w wieku szkolnym (kryzys 7 roku życia, nauczanie początkowe; nauczanie przedmiotowe; kryzys 13 roku życia); kryzys funkcjonalny; poczucie niższości versus poczucie produktywności; rola mechanizmu kompensacji i zasobów społecznych.

Kierowanie sytuacją szkolną; fizyczne i społeczne aspekty sytuacji szkolnej; środowisko szkolne jako źródło zadań (zjawisko frustracji) i środków pomocniczych (wiedza, umiejętności, postawy).

Samokontrola i samoopanowanie (identyfikacja i uczenie się od innych); umiejętność rozpoznawania konwencji w wieku szkolnym; proces opanowywania wzoru funkcjonowania (samokontroli zachowania i procesów psychicznych) zgodnie z konwencjami; dynamika i struktura funkcji psychicznych (funkcje intelektualne i wolicjonalno-emocjonalne).

Niezmienne funkcjonalne; zasady i reguły konstytutywne i konstytuowane; pojęcia spontaniczne i naukowe.

Nazwa zajęć: Podstawy pedagogiki dla nauczycieli cz. 1 (wykład)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie specyfikę, istotę oraz funkcje wychowania i jego aksjologiczne, filozoficzne, a także antropologiczne założenia;
2. zna i rozumie relacje zachodzące między rozwojem a wychowaniem, potrafi powiązać modele wychowania z określonymi koncepcjami rozwoju człowieka;
3. wie, jak zanalizować interakcje nauczyciel–uczeń realizowane w różnych modelach wychowania, potrafi wskazać ich przejawy oraz ocenić skutki dla rozwoju ucznia;
4. zna strukturę, właściwości i dynamikę procesu wychowania oraz metody oddziaływania wychowawczego, rozumie mechanizmy wpływu oraz potencjał i ograniczenia każdej z metod;
5. wie, jak scharakteryzować przejawy ukrytego programu szkoły, rozumie ich skutki i znaczenie;

6. wie, jak scharakteryzować tradycyjne i alternatywne podejście do edukacji szkolnej oraz jak tę wiedzę wykorzystać w analizie praktyki szkolnej (z uwzględnieniem różnych wymiarów tej analizy m.in.: filozofii kształcenia, organizacji procesu uczenia się – nauczania, relacji nauczyciel–uczeń);

7. zna i rozumie funkcje i cele edukacji szkolnej (na różnych jej szczeblach) we współczesnym społeczeństwie;

8. zna organizację i funkcjonowanie systemu oświaty w Polsce z uwzględnieniem sytuacji uczniów z SPE, zna i rozumie pojęcia: specjalne potrzeby edukacyjne, segregacja, integracja, inkluzja.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę pedagogiczną w analizie i interpretacji zjawisk życia szkolnego.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa wspierać uczniów w ich rozwoju, udzielać pomocy w sytuacjach trudnych, okazywać empatię oraz rozwijać swój warsztat zawodowy.

Treści programowe dla zajęć:

Zjawisko wychowania i jego relacje wobec enkulturacji, socjalizacji, edukacji, opieki, kształcenia. Struktura i dynamika procesu wychowania.

Sposoby myślenia o wychowaniu wyodrębnione ze względu na przyjmowane w nich założenia dotyczące natury rozwoju człowieka (ich założenia filozoficzne i psychologiczne).

Specyfika interakcji edukacyjnych/wychowawczych: rodzaje interakcji nauczyciel–uczeń i ich edukacyjne/wychowawcze konsekwencje.

Metody oddziaływania wychowawczego w pracy z uczniem/klasą.

Modele współczesnej szkoły: od podejść tradycyjnych do alternatywnych. Ideologie edukacyjne i ich odzwierciedlenie w praktyce szkolnej.

Zróżnicowanie koncepcyjne szkół alternatywnych: wybrane egzemplifikacje. Alternatywne formy edukacji (unschooling, edukacja domowa).

Ukryty program szkoły – identyfikacja przejawów, interpretacja, funkcje.

Organizacja i funkcjonowanie systemu oświaty. Planowanie i dokumentowanie pracy szkoły.

Specjalne potrzeby edukacyjne – ustalenia definicyjne; sytuacja ucznia z SPE w systemie oświaty.

Nazwa zajęć: Podstawy pedagogiki dla nauczycieli cz. 1 (ćwiczenia)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie specyfikę pracy z klasą ze względu na proces rozwoju grupy, rozumie potrzebę dostosowania funkcjonowania w roli lidera do potrzeb grupy i zna zasady zawierania kontraktu wychowawczego z klasą/ucznikiem;

2. zna style kierowania grupą i rozumie ich skutki dla efektywności pracy uczniów oraz klimatu klasy;

3. rozumie potencjał konfliktów w relacjach społecznych i zna metody rozwiązywania sytuacji konfliktowych w sytuacjach szkolnych;

4. zna indywidualne i społeczne konsekwencje stereotypów, uprzedzeń i rozumie mechanizmy dyskryminacji, a także przesłanki i przejawy dyskryminacji w relacjach szkolnych.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi zaplanować zajęcia służące zawieraniu kontraktu wychowawczego (z klasą/ucznikiem) i pracować wychowawczo z klasą/ucznikiem z wykorzystaniem kontraktu, a także animować życie społeczno-kulturalne klasy adekwatnie do potrzeb uczniów/zespołu klasowego;

2. potrafi w ramach pracy wychowawczej z klasą planować działania/zajęcia integrujące grupę, animujące zespołowe inicjatywy uczniów, wspierające samorządność i autonomię uczniów, a także stosować konstruktywne wzorce komunikacyjne;

3. potrafi zaprojektować i przeprowadzić działania z zakresu edukacji na rzecz równości i edukacji antydyskryminacyjnej w środowisku szkolnym (oraz ich ewaluację);

4. znając zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela, potrafi zgodnie z nimi zaplanować pracę z klasą/ucznikiem;

5. posługuje się zasadami i normami etycznymi, kierując się empatią i poczuciem odpowiedzialności za podjęcie działań profilaktycznych i interwencyjnych wobec przejawów dyskryminacji w środowisku szkolnym.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa podejmować współpracę z nauczycielami, specjalistami i środowiskiem pozaszkolnym na rzecz wspierania funkcji wychowawczej szkoły.

Treści programowe dla zajęć:

Rozwój grupy – ewolucja roli wychowawcy jako lidera grupy.

Kontrakt wychowawczy – wspieranie samorządności i podmiotowości uczniów.

Style kierowania grupą i ich konsekwencje dla klimatu klasy oraz efektywności pracy uczniów.

Konflikt w relacjach szkolnych – specyfika i metody rozwiązywania. Konstruktywna komunikacja.
Integracja klasy – praktyczne rozwiązania. Poszanowanie godności uczniów.
Edukacja na rzecz równości oraz profilaktyka antydyskryminacyjna w szkole jako działania adekwatne do przejawów dyskryminacji w środowisku szkolnym.

Nazwa zajęć: **Uczeń z SPE w szkole**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna regulacje prawne dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole oraz prowadzone w szkole działania, stosowane procedury i praktykę dokumentowania wsparcia udzielanego uczniom z SPE;
2. wie, jak scharakteryzować i rozpoznawać przejawy SPE oraz omówić funkcjonowanie szkolne uczniów z SPE, rozumie potrzebę doboru odpowiednich metod pracy do specjalnych potrzeb uczniów w odniesieniu do programu nauczania i podstawy programowej;
3. zna i wie, jak scharakteryzować wyzwania związane z funkcjonowaniem ucznia z SPE w środowisku szkolnym (zwłaszcza w grupie rówieśniczej);
4. rozumie źródła barier w integracji społecznej osób z SPE, zna możliwości współpracy szkoły z różnymi podmiotami otoczenia pozaszkolnego w celu ich niwelowania.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi zaproponować adekwatne do potrzeb ucznia wsparcie/dostosowanie w procesie uczenia się–nauczania oraz w społecznym funkcjonowaniu ucznia z SPE, potrafi współpracować ze specjalistami oraz rodziną ucznia.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest wrażliwy/wrażliwa na wyzwania związane z wchodzeniem ucznia z SPE w dorosłość i dostrzega rolę nauczyciela oraz zespołu klasowego w optymalizowaniu rozwoju ucznia z SPE w tym okresie życia.

Treści programowe dla zajęć:

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole – regulacje prawne. Zadania nauczyciela przedmiotu /wychowawcy/ pedagoga i psychologa szkolnego.

Funkcjonowanie szkolne uczniów z SPE – wybrane przykłady.

Metody pracy z uczniami z SPE – wybrane przykłady.

Uczeń zdolny jako uczeń z SPE.

Uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych w grupie rówieśniczej. Bariery integracji społecznej; możliwe wsparcie.

Specyficzne wyzwania adolescencji i wczesnej dorosłości ucznia z SPE.

Nazwa zajęć: **Wprowadzenie do historii**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. wie, jak rozróżnić wiedzę potoczną od wiedzy naukowej;
2. rozumie status historii jako dyscypliny i jako rodzaju wiedzy;
3. zna podstawowe narzędzia i sposoby konstruowania wiedzy historycznej;
4. zna podstawowe pojęcia używane w analizie tekstów historiograficznych.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi usytuować historię pośród innych nauk humanistycznych i społecznych;
2. rozpoznaje cechy myślenia historycznego oraz jego znaczenie we współczesności.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest świadom/a relacji subiektywności i obiektywności w poznaniu historycznym oraz znaczenia norm etycznych i uwarunkowań kulturowych w tworzeniu wiedzy o przeszłości.

Treści programowe dla zajęć:

Charakterystyka wiedzy potocznej i wiedzy naukowej.

Miejsce i funkcje wiedzy historycznej w świecie społecznym.

Historia jako nauka wobec innych dyscyplin i form poznania.

Sposoby tworzenia wiedzy historycznej.

Wiedza źródłowa, wiedza pozaźródłowa, metoda krytyczna.

Kulturowe i etyczne uwarunkowania pracy historyczki/historyka.

Nazwa zajęć: Język niemiecki A2

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. wie, jak porozumiewać się w rutynowych, prostych sytuacjach komunikacyjnych, wymagających jedynie bezpośredniej wymiany zdań na tematy znane i typowe, oraz jak w prosty sposób opisywać swoje pochodzenie i otoczenie, w którym żyje, a także poruszać sprawy związane z najważniejszymi potrzebami życia codziennego.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi porozumiewać się w rutynowych, prostych sytuacjach komunikacyjnych, wymagających jedynie bezpośredniej wymiany zdań na tematy znane i typowe, a także w prosty sposób opisywać swoje pochodzenie i otoczenie, w którym żyje, a także poruszać sprawy związane z najważniejszymi potrzebami życia codziennego;

2. potrafi czytać ze zrozumieniem krótsze teksty w języku niemieckim o charakterze ogólnym;

3. potrafi zrozumieć prosty oryginalny materiał audio lub wideo z życia codziennego, kulturalnego i społecznego na poziomie ogólnym i wychwycić niezbędne szczegóły.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotowy/a, by ocenić poziom swej wiedzy i umiejętności i ma świadomość konieczności ustawicznego uczenia się, rozwijania kompetencji i zainteresowań.

Treści programowe dla zajęć:

Czasy gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych czynności osadzonych w czasach: czas Perfekt oraz Imperfekt dla czasowników mocnych i słabych oraz czasowników modalnych.

Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii: zaimek dzierżawczy w mianowniku, bierniku oraz celowniku, odmiana czasowników nieregularnych, okoliczniki czasu, stopniowanie przysłówków, zdania porównawcze.

Słownictwo dotyczące życia codziennego i ogólnoakademickie w zakresie następujących tematów:

- rodzina – członkowie rodziny, przebieg dnia w rodzinie, czynności dnia codziennego, obowiązki domowe;
- jedzenie i picie – produkty żywnościowe, przepisy na proste dania, posiłki, przyzwyczajenia żywieniowe;
- zakupy – lista zakupów, miary i wagi, zamawianie jedzenia;
- pogoda – zjawiska pogodowe, pory roku, zmiany klimatu;
- urlop i czas wolny – aktywności w czasie wolnym, miejsca wypoczynku, środki lokomocji.

Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanych słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści tematu 3.

Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanych słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści tematu 3.

Udzielanie odpowiedzi, udział w dyskusji oraz wyrażanie różnorodnych funkcji językowych w zakresie przeprowadzania rozmowy kwalifikacyjnej o pracę oraz udziału w niej, przedstawiania problemów, moderowania dyskusji oraz wyrażania opinii na tematy zawarte w treści tematu 3.

Nazwa zajęć: Język angielski A2

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:

1. potrafi porozumiewać się w rutynowych, prostych sytuacjach komunikacyjnych, wymagających jedynie bezpośredniej wymiany zdań na tematy znane i typowe, oraz w prosty sposób opisywać swoje pochodzenie i otoczenie, w którym żyje, a także poruszać sprawy związane z najważniejszymi potrzebami życia codziennego;

2. potrafi czytać ze zrozumieniem krótsze teksty w języku angielskim o charakterze ogólnym;

3. potrafi zrozumieć prosty oryginalny materiał audio lub wideo z życia codziennego, kulturalnego i społecznego na poziomie ogólnym i wychwycić niezbędne szczegóły.

Treści programowe dla zajęć:

Czasy gramatyczne: Present Simple and Present Continuous, Past Simple and Past Continuous, Present Perfect and Present Perfect Continuous, Past Perfect oraz czasy przyszłe dla poziomu A2.

Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii (np. czasowniki modalne, przymiotniki, strona bierna, zdania warunkowe, mowa zależna) dla poziomu A2.

Słownictwo dotyczące życia codziennego oraz związane z bezpośrednim środowiskiem studenta (jedzenie, osobowość, podróże, zainteresowania, edukacja, zakupy, pieniądze, technologia, rodzina, studia, praca, technologia, podstawowe słownictwo związane z kierunkiem studiów).

Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanych słów.

Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanych słów.

Wyrażanie różnorodnych funkcji językowych np. prośby, opisy, wyrażanie opinii, wyrażanie zgody, brak zgody, pytania o pozwolenie, skargi, itp.

Nazwa zajęć: **Wiedza o historycznym rozwoju polszczyzny cz. 1**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna i wie, jak scharakteryzować teoretyczne podstawy modelu diachronicznego opisu języka polskiego;

2. zna zróżnicowane koncepcje historycznego rozwoju języka polskiego, miejsca języka polskiego wśród innych języków indoeuropejskich.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wskazać wpływ przemian cywilizacyjnych na zmiany w języku polskim;

2. potrafi wyjaśnić rolę wiedzy o historycznym rozwoju języka polskiego w całości wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest świadom/świadoma znaczenia wiedzy o języku w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.

Treści programowe dla zajęć:

Zakres wiedzy o historycznym rozwoju języka polskiego.

Miejsce i znaczenie wiedzy o historycznym rozwoju języka polskiego w naukach humanistycznych (zwłaszcza w lingwistyce).

Główne metody badań dziejów języka polskiego.

Terminologia językoznawstwa diachronicznego.

Źródła do dziejów języka polskiego.

Nazwa zajęć: **Literatura powszechna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna ważne, kluczowe utwory literackie kultury Zachodu w ogólnym kontekście epoki, do której należą, i miejsca utworu w tradycji kulturowej;

2. zna zależności między tekstami obecnymi w podstawie programowej dla szkół podstawowych (literatura dziecięca) a innymi utworami literatury, które mogą posłużyć jako konteksty w procesie dydaktycznym;

3. zna historycznie rozróżniane rejestry kultury (ludową, elitarną, popularną, masową), rozumie zasady i historyczne uwarunkowania takich klasyfikacji oraz wie, jak wartościować wybrane teksty z różnych rejestrów z perspektywy współczesnego odbiorcy;

4. wie, jak omówić wybrane zależności między literaturą a innymi sztukami, w tym adaptacjami i tekstami inspirowanymi ważnymi utworami literackimi, w kontekście ich możliwej aplikacji w procesie dydaktycznym.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi analizować, interpretować teksty literackie na tle poszczególnych epok przy wykorzystaniu wybranych metodologii oraz określać ich przydatność w procesie edukacji;

2. potrafi wykorzystywać teksty literackie jako źródło wiedzy o kulturze epoki i jej społeczeństwie na użytek własnych przedsięwzięć badawczych, a także w procesie dydaktycznym.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do wzięcia odpowiedzialności za krzewienie kultury czytelniczej i własny rozwój, także zawodowy;

2. jest gotów/gotowa docenić wielokulturowość i ponadgraniczność literatury.

Treści programowe dla zajęć:

Ważne dzieła literackie w kontekście historycznym (od arcydzieł literackich do literatury popularnej).

Prądy literackie, konwencje, gatunki i typy literatury w kulturze.

Dzieło literackie jako nośnik określonych wartości i wizji świata oraz ważny składnik tradycji.

Ważne kategorie estetyczne literatury Zachodu pomocne w interpretacji tekstów kultury.

Dzieło jako źródło wiedzy historycznej i historia jako kontekst w interpretacji dzieła literackiego.

Biografia autora a interpretacja dzieła literackiego.

Odbiorca dzieła literackiego ze szczególnym uwzględnieniem pytania o status adresata dziecięcego w tradycji literackiej.

Znaczenie obecności literatury obcej w procesie dydaktycznym oraz przykłady praktycznego wykorzystania omawianych utworów podczas lekcji języka polskiego i historii.

Wartość przekładu intersemiotycznego (adaptacji) w procesie dydaktycznym literatury powszechnej w szkole.

Nazwa zajęć: **Podstawy dydaktyki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych;
2. zna i rozumie zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego;
3. zna i rozumie współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia, zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania oraz organizację procesu kształcenia i pracy uczniów;
4. zna i rozumie zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej, jej budowę, modele lekcji, style pracy z uczniami oraz środki dydaktyczne;
5. zna i rozumie konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów;
6. zna i rozumie sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów, tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły;
7. zna i rozumie znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela oraz metody porozumiewania się w celach dydaktycznych.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;
2. potrafi zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej;
3. potrafi dobrać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów;
4. potrafi wybrać model (typ) lekcji i zaprojektować jego strukturę;
5. potrafi zaplanować pracę z uczniem zdolnym;
6. potrafi dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępowi uczniów.

Treści programowe dla zajęć:

Miejsce i rola dydaktyki w systemie kształcenia w Polsce.

Klasa szkolna jako środowisko edukacyjne, działania integrujące klasę.

Współczesne koncepcje nauczania, zasady, cele, treści, metody, techniki nauczania i środki dydaktyczne.

Lekcja jako najmniejsza jednostka dydaktyczna.

Projektowanie działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów.

Ocenianie szkolne i ewaluacja pracy szkoły.

Kultura relacji i komunikacja w szkole.

Nurty myślenia o dydaktyce szkolnej oraz koncepcje kształcenia.

Style pracy nauczyciela i ucznia, czyli jak pracować nad relacjami sprzyjającymi kształceniu i wychowaniu.

Organizacja procesu lekcyjnego, planowanie pracy dydaktycznej nauczyciela i ucznia.

Planowanie, obserwacja i analiza różnych typów lekcji w kontekście zastosowania strategii metod, form pracy, środków dydaktycznych oraz interakcji w klasie.

Narzędzia do opisu i planowania rozwoju potencjału ucznia o zróżnicowanych potrzebach i możliwościach.

Ocenianie kształtujące w praktyce szkolnej.

Porozumiewanie się w celach dydaktycznych: rodzaje i sposoby zadawania pytań, udzielanie informacji zwrotnej.

Nazwa zajęć: **Praktyka psychologiczno-pedagogiczna w szkole podstawowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. ma wiedzę dotyczącą organizacji, struktury i funkcjonowania szkoły podstawowej;
2. zna i rozumie organizację, statut i plan pracy szkoły podstawowej, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego;

3. zna i rozumie zadania i obowiązki nauczyciela w szkole podstawowej (także w zakresie zapewniania uczniom bezpieczeństwa).

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze w szkole podstawowej;
2. potrafi wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów w szkole podstawowej;
3. potrafi wyciągać wnioski z bezpośredniej, w miarę możliwości, obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas w szkole podstawowej;
4. potrafi wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli w szkole podstawowej, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;
5. potrafi zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze w szkole podstawowej pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych;
6. potrafi analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk w szkole podstawowej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.

Treści programowe dla zajęć:

Organizacja pracy szkoły podstawowej:

- zadania charakterystyczne dla placówki danego typu
- środowisko działania szkoły (struktura organizacyjna oraz zadania i rola poszczególnych podmiotów procesu kształcenia, w tym dyrektora szkoły, pedagoga/psychologa szkolnego, rady pedagogicznej, wychowawcy)
- organizacja pracy szkoły: kultura organizacyjna szkoły (procedury, dokumentacja i obieg dokumentów, rodzaje dokumentów, dokumenty prawa wewnątrzszkolnego)
- bezpieczeństwo uczniów w szkole i poza nią – procedury
- rola i zadania działających w szkole organów społecznych.

Organizacja i zadania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole podstawowej:

- zadania psychologa i pedagoga i ich realizacja
- regulacje prawne dotyczące pomocy-psychologiczno-pedagogicznej oraz analiza dokumentów szkolnych
- realizacja zasad edukacji włączającej w szkole podstawowej
- współpraca pedagoga i psychologa z nauczycielami
- specyfika trudności wychowawczych w szkole podstawowej.

Specyfika pracy nauczyciela i wychowawcy klasy:

- obowiązki wychowawcy klasy (warsztat pracy nauczyciela wychowawcy, dokumentacja pracy wychowawczej, sprawozdania, analizy)
- praca wychowawcza nauczyciela przedmiotowego
- pozalekcyjna oferta szkoły (zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, koła zainteresowań, przerwa, organizacja wycieczek szkolnych i wyjść klasowych).

Nazwa zajęć: **Źródła do dziejów Polski i powszechnych – średniowiecze**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie problem heterogeniczności i wielowarstwowości źródeł historycznych dających poznać epokę średniowiecza;
2. zna cele i metody konstruowania edycji tekstów źródłowych;
3. zna podstawowe gatunki piśmiennictwa średniowiecznego i ich cechy charakterystyczne;
4. zna i stosuje wybraną terminologię z zakresu mediewistyki i jej nauk pomocniczych;
5. zna przyczyny ciągłości i zerwania w dynamice rozwoju form dziejopisarskich i hagiograficznych w kulturze Europy.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi przeprowadzić prostą analizę i interpretację typowych tekstów w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma świadomość znaczenia źródeł historycznych z zakresu średniowiecznej historii Polski i powszechnej dla krzewienia nowoczesnego polskiego i europejskiego dziedzictwa historycznego oraz kulturalnego.

Treści programowe dla zajęć:

Średniowieczny obiekt i tekst, wydanie, historyk.

Źródłoznawstwo w badaniach nad średniowieczem, problemy krytyki źródeł charakterystyczne dla mediewistyki, nauki pomocnicze w mediewistyce.

Źródła narracyjne (historiograficzne) – typologia gatunków piśmiennictwa historiograficznego oraz jego historia w średniowieczu.

Źródła narracyjne (historiograficzne) – praktyczne wykorzystanie poznanej terminologii do analizy wybranych tekstów historiograficznych (XII-XV w.)

Źródła narracyjne (hagiograficzne) – typologia gatunków piśmiennictwa oraz materiału rękopiśmiennego, rozwój historyczny hagiografii.

Średniowieczne źródła ikonograficzne na wybranych przykładach.

Wielowarstwowość i dynamiczność źródła historycznego na wybranych przykładach.

Piśmiennictwo pragmatyczne w średniowieczu.

Nazwa zajęć: **Język angielski B1**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:

1. potrafi tworzyć ustne wypowiedzi na przygotowane tematy, prezentować i argumentować swoje stanowisko oraz innych osób w zakresie problematyki związanej ze swoim otoczeniem jak i w zakresie tematyki ogólnoakademickiej;

2. potrafi czytać ze zrozumieniem teksty w języku angielskim o charakterze ogólnym i akademickim oraz analizować ich treść i wybierać niezbędne informacje;

3. potrafi zrozumieć dostosowany do poziomu oryginalny materiał audio lub wideo na poziomie ogólnym, wychytując niezbędne szczegóły.

Treści programowe dla zajęć:

Czasy gramatyczne: Present Simple and Present Continuous, Narrative Tenses, Present Perfect and Present Perfect Continuous, Future Perfect and Future Continuous.

Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii: mowa zależna oraz pytania w mowie zależnej, formy przymiotnikowe i przysłówkowe.

Słownictwo dotyczące życia codziennego oraz ogólnoakademickie w zakresie następujących tematów: praca, rozmowa kwalifikacyjna o pracę, służba zdrowia, podróżowanie, moda oraz dress code, środowisko naturalne, zmiany klimatyczne.

Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słowami w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słowami w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Udzielanie odpowiedzi, udział w dyskusji oraz wyrażanie różnorodnych funkcji językowych w zakresie przeprowadzania rozmowy kwalifikacyjnej o pracę oraz w niej udziału, przedstawiania problemów, moderowania dyskusji, a także wyrażania opinii na tematy zawarte w treści 3.

Nazwa zajęć: **Język niemiecki B1**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:

1. potrafi tworzyć ustne wypowiedzi na przygotowane tematy, prezentować i argumentować swoje stanowisko oraz innych osób w zakresie problematyki związanej ze swoim otoczeniem i w zakresie tematyki ogólnoakademickiej;

2. potrafi czytać ze zrozumieniem teksty w języku niemieckim o charakterze ogólnym i akademickim oraz analizować ich treść i wybierać niezbędne informacje;

3. potrafi zrozumieć dostosowany do poziomu oryginalny materiał audio lub wideo na poziomie ogólnym oraz wychytując niezbędne szczegóły.

Treści programowe dla zajęć:

Czasy gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych czynności osadzonych w czasach: czas Perfekt oraz Imperfekt dla czasowników mocnych i słabych, czas przyszły Futur 1.

Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii: partykuły modalne, rekcja czasownika, czasowniki ruchu, „werden” + bezokolicznik, zdania względne, słowotwórstwo, przymyki czasowe.

Słownictwo dotyczące życia codziennego i ogólnoakademickie w zakresie następujących tematów:

- dni świąteczne: przyjęcia i uroczystości z różnych okazji, święta, tradycje, obrzędy, zaproszenia, rady dla gości i gospodarzy uroczystości;
- w drodze: środki komunikacji, zakup biletów, zachowanie na dworcu/lotnisku, sposoby podróżowania, miejsca docelowe, sposoby spędzania czasu w poszczególnych miejscach (np. w górach, nad morzem) warunki noclegowe, wrażenia i przeżycia urlopowe, szczegółowy opis drogi, wymarzona podróż, przedmioty przydatne w podróży;
- mieszkanie: wymarzony dom/mieszkanie, wyposażenie mieszkania, okolica miejsca zamieszkania, warunki mieszkaniowe, doświadczenia z mieszkania we wspólnocie mieszkaniowej, własna sytuacja mieszkaniowa, zamiana mieszkania;
- muzyka: instrumenty muzyczne, style muzyczne, gusty muzyczne, znani muzycy, koncert, przedstawienie muzyczne.

Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanych słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanych słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Udzielanie odpowiedzi, udział w dyskusji oraz wyrażanie różnorodnych funkcji językowych w zakresie przeprowadzania rozmowy kwalifikacyjnej o pracę oraz udziału w niej, przedstawiania problemów, moderowania dyskusji oraz wyrażania opinii na tematy zawarte w treści 3.

Nazwa zajęć: **Nauki pomocnicze**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna różne rodzaje dokumentów i posługiwać się podstawową terminologią z zakresu bibliologii, bibliografii i informacji naukowej,
2. zna rodzaje bibliografii i innych typów prac dokumentacyjnych istotnych dla badacza humanisty w kontekście wartości i funkcjonalności zbiorów tradycyjnych i cyfrowych oraz repozytoriów i baz danych dostępnych online.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wykorzystać i zastosować metody i techniki nowoczesnej kwerendy bibliograficznej i bibliotecznej, wyszukiwać informacje w źródłach tradycyjnych i cyfrowych, ocenić, opracować i uporządkować materiały źródłowe na zadany temat, sporządzając typowe zestawienie bibliograficzne;
2. potrafi przetworzyć i stosować poznane reguły i zasady bibliograficzne do samodzielnego sporządzenia opisów bibliograficznych, przypisów i komentarzy do prac pisemnych;
3. potrafi przygotować wszelkie prace pisemne (referaty, prace dyplomowe) zgodnie z zasadami poprawnej redakcji i edycji tekstu w wersji elektronicznej (zna edytory tekstów i programy do prezentacji multimedialnych).

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do samodzielnego organizowania swojego warsztatu pracy i wykazuje dbałość o jakość i rzetelność wykonywanych zadań;
2. jest gotów/gotowa współpracować z grupą w zakresie wymiany i weryfikacji wykorzystywanych materiałów, postępując zgodnie z etycznymi zasadami wynikającymi z prawa autorskiego.

Treści programowe dla zajęć:

Biblioteka i Internet w pracy humanisty. Katalogi kartkowe i elektroniczne. Witryna czasopism: przegląd i prezentacja.

Dokument i bibliografia dawniej i dziś – rys historyczny, definicje i typologia.

Pokaz dokumentów dawnych (zbiory specjalne Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu). Rola i funkcja książki w kulturze.

Od inkunabułów do e-booków. Rodzaje wydań. Elektroniczne bazy pełnotekstowe.

Dokumentacja – rodzaje bibliografii, słowników, kompendiów źródłowych w postaci drukowanej i baz danych online oraz sposoby ich wykorzystania.

Bibliografia narodowa i bibliografie specjalne. Od *Bibliografii polskiej* Estreicherów do baz danych w systemie Mak Biblioteki Narodowej.

Ars Quaerendi, czyli sztuka wyszukiwania informacji. Webliografia, czyli co jest dostępne w sieci.

Opis bibliograficzny: rodzaje, zasady, normy. Metodyka sporządzania aparatu naukowego i bibliografii załącznikowej.

Elementarne zasady poprawnej redakcji i edycji tekstu (referatu i prac dyplomowych); podstawowe reguły dobrego składu w komputerowym edytorze tekstu (wprowadzanie, poprawianie i formatowanie tekstu, przygotowanie wydruku).

Nazwa zajęć: Wiedza o historycznym rozwoju polszczyzny cz. 2

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna złożone uwarunkowania rozwoju polszczyzny oraz miejsca języka polskiego wśród innych języków słowiańskich;
2. zna wpływ przemian cywilizacyjnych na kształt polszczyzny na różnych etapach jej rozwoju.

w zakresie umiejętności:

1. czyta ze zrozumieniem i samodzielnie komentuje prace teoretyczne z zakresu językoznawstwa (zwłaszcza diachronicznego) w języku polskim oraz prawidłowo posługuje się podstawowymi pojęciami i terminami z zakresu językoznawstwa diachronicznego;
2. potrafi dokonać lingwistycznej analizy tekstu, zwłaszcza polszczyzny dawnej, z perspektywy diachronicznej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest świadom/świadoma znaczenia wiedzy o języku w zachowywaniu i interpretowaniu dziedzictwa kulturowego;
2. jest gotów/gotowa zasięgać opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.

Treści programowe dla zajęć:

Interdyscyplinarny charakter wiedzy o historycznym rozwoju języka polskiego (kontekst innych nauk humanistycznych).

Zewnętrzne uwarunkowania historii języka polskiego – język a historia, język a cywilizacja, kultura i społeczeństwo.

Język polski w ujęciu genetycznym: język polski jako język indoeuropejski; język polski jako język słowiański.

Granice pokrewieństwa między polszczyzną a innymi językami; język polski w ujęciu typologicznym.

Najważniejsze zmiany w zakresie systemu językowego polszczyzny: fonetyka/fonologia.

Najważniejsze zmiany w zakresie systemu językowego polszczyzny (fleksja): proces kształtowania się polskiej deklinacji (morfologizacja i demorfologizacja rodzaju, zanik liczby podwójnej, wykształcenie się rodzaju męskożywotnego i męskoosobowego).

Najważniejsze zmiany w zakresie systemu językowego polszczyzny (fleksja): proces kształtowania się polskiej koniugacji (rozwój czasu przeszłego i jego konsekwencje dla innych kategorii gramatycznych czasownika, powstanie nowych polskich wzorców odmiany w czasie teraźniejszym).

Nazwa zajęć: Źródła do dziejów Polski i powszechnych – XVI-XVIII wiek

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna wybrane obszary tematyczne związane ze źródłoznawstwem i naukami pomocniczymi historii;
2. zna główne kierunki badań nad naukami pomocniczymi historii, posiada wiedzę na temat historiografii dotyczącej nauk pomocniczych historii.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wyszukiwać i usystematyzować źródła historyczne do wybranych zagadnień z epoki nowożytnej do XVIII wieku;
2. potrafi uporządkować i wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresu źródłoznawstwa i nauk pomocniczych historii;
3. potrafi odczytać i przeprowadzić analizę wybranych przekazów źródłowych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma świadomość cech charakterystycznych dyskursu naukowego i popularyzatorskiego w zakresie źródłoznawstwa i nauk pomocniczych historii w odniesieniu do epoki staropolskiej i jest gotów/owa wykorzystywać tę wiedzę w przygotowywaniu wypowiedzi ustnych i pisemnych;
2. jest gotów/owa podejmować dyskusję w celu objaśniania, popularyzacji i pogłębiania świadomości historycznej w zakresie źródłoznawstwa i nauk pomocniczych historii w społeczeństwie.

Treści programowe dla zajęć:

Znajomość nauk pomocniczych dla okresu nowożytnego (XVI-XVIII w.).

Problematyka źródeł historycznych i źródłoznawstwa historycznego z perspektywy historyka czasów nowożytnych (XVI-XVIII w.).

Heraldyka i sfragistyka na ziemiach polskich w epoce nowożytnej (XVI-XVIII w.) – zagadnienia podstawowe i przykładowe analizy.

Problematyka przekazów obrazowych w warsztacie badawczym historyka epoki nowożytnej (XVI-XVIII w.) i przykładowe analizy.

Nazwa zajęć: Język angielski B21

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:

1. potrafi tworzyć ustne wypowiedzi na przygotowane tematy, prezentować i argumentować swoje stanowisko oraz innych osób na tematy związane ze swoim otoczeniem jak i na tematy ogólno-akademickie;
2. potrafi czytać ze zrozumieniem teksty w języku angielskim o charakterze ogólnym i akademickim, związane z kierunkiem studiów, oraz analizować ich treść i wyszukiwać niezbędne informacje;
3. potrafi zrozumieć oryginalny materiał audio lub wideo na większość tematów dotyczących życia codziennego, kulturalnego i społecznego na poziomie ogólnym i wychwycić niezbędne szczegóły;
4. potrafi przygotować i wygłosić prezentację na wybrany temat;
5. potrafi opracować teksty oraz wypowiedzi dotyczące życia społecznego, uniwersyteckiego i zawodowego;
6. potrafi redagować wybrane teksty w stylu formalnym;
7. potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności.

Treści programowe dla zajęć:

Przeгляд i utrwalenie umiejętności w zakresie posługiwania się formami i funkcjami czasów gramatycznych odpowiednich dla poziomu B2.

Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii: okresy warunkowe typ 1, 2, 3 oraz mieszane; struktury gramatyczne „wish”, „get used to/used to”, past modals, formy bezokolicznikowe i imiesłowowe.

Słownictwo dotyczące problematyki współczesnego świata w zakresie następujących tematów: ekstremalne sytuacje, refleksja na temat planów życiowych, terapeutyczna funkcja muzyki, higiena snu, komunikacja niewerbalna oraz wybrane słownictwo akademickie i specjalistyczne związane z kierunkiem studiów.

Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi w tekstach popularnonaukowych oraz specjalistycznych; domyślanie się znaczenia nieznanych słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanych słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Udzielanie odpowiedzi, udział w dyskusji oraz wyrażanie różnorodnych funkcji językowych w zakresie tematyki określonej w treści 3.

Redagowanie wybranych typów tekstów formalnych.

Nazwa zajęć: Nauka o współczesnym języku polskim cz. 1

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna terminologię związaną ze współczesną polską gramatyką,
2. posiada wiedzę na temat języka jako systemu oraz jako narzędzia komunikacji,
3. zna definicje podstawowych pojęć z zakresu fonetyki i fonologii, a także zjawiska fonetyczne charakterystyczne dla współczesnego języka polskiego
4. zna definicje podstawowych pojęć z zakresu słowotwórstwa polskiego

w zakresie umiejętności:

1. potrafi poprawnie posługiwać się językiem polskim w mowie i w piśmie;
2. potrafi wyjaśniać zjawiska językowe i terminy językoznawcze, posiłkując się poprawnie dobranym przykładem ilustracyjnym;
3. potrafi interpretować i analizować wybrane rodzaje tekstów na podstawie wiedzy o systemie gramatycznym współczesnego języka polskiego;
4. potrafi powiązać badania językoznawcze z wynikami badań innych dyscyplin naukowych i zastosować tę wiedzę w praktyce edukacyjnej;
5. analizując tekst, potrafi określić jego funkcje, rolę jako środka komunikacji, tematykę oraz wpływ kontekstu na jego interpretację;
6. potrafi wyjaśnić różnice między leksemem a wyrazem tekstowym i zna typy klasyfikacji wyrazów do poszczególnych części mowy;
7. potrafi wskazać zjawiska alternacji morfonologicznych, a także przedstawić analizę morfemową wyrazu i umie wykorzystać tę wiedzę w praktyce edukacyjnej
8. na podstawie materiałów źródłowych przygotowuje i prowadzi dyskusję, potrafi bronić swoich tez, przygotowuje prezentacje i analizy indywidualnie, a także podczas pracy zespołowej;
9. poprawnie wykorzystuje opracowania naukowe podczas zajęć oraz w pracy własnej, także planując dalsze samokształcenie.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest świadom/świadoma znaczenia wiedzy o języku w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięga opinii ekspertów w wypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
2. jest gotów/gotowa do wzięcia odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju oraz całej ludzkości, okazując to na polu zawodowym.

Treści programowe dla zajęć:

Definicje języka. Język a wypowiedź. Koncepcje badań językoznawczych.

Funkcje języka i tekstu w świetle teorii aktów mowy.

Podstawowe wiadomości z fonetyki współczesnego języka polskiego (charakterystyka głosek, samogłoski nosowe w języku polskim, koartikulacja i upodobnienia, wyjaśnianie wybranych zjawisk fonetycznych, akcentowanie).

Fonetyczna reprezentacja współczesnych tekstów polskich (regionalizacja wymowy, instrumentalizacja głoskowa).

Podsystem fonologiczny współczesnej polszczyzny. Fonem i opozycje fonologiczne.

Klasyfikacje wyrazów do poszczególnych części mowy. Leksem a wyraz tekstowy.

Podsystem morfonologiczny (morfem, klasyfikacja funkcjonalna morfemów; charakterystyka wymian morfonologicznych).

Podsystem słowotwórczy (typy derywacji i derywatów, produktywność typów słowotwórczych we współczesnej polszczyźnie, pochodność synchroniczna i diachroniczna, zjawisko leksykalizacji, analiza słowotwórcza).

Słowotwórstwo rzeczownika, czasownika, przymiotnika i przysłówka. Formacje słowotwórcze w różnych tekstach współczesnych w aspekcie komunikacyjnym i kognitywnym.

Nazwa zajęć: Dydaktyka języka polskiego: Literatura dla dzieci (ujęcie synchroniczne)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna specyfikę i zadania literatury dla młodego czytelnika, jej miejsce w kulturze, problematykę odbioru przez niedorośli czytelników;
2. zna pozycje należące do arcydzieł literatury dziecięcej i młodzieżowej (polskiej i światowej) oraz teksty z literatury najnowszej.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi posługiwać się pojęciami właściwymi dla badań nad literaturą dziecięcą i młodzieżową, szczególnie uwarunkowaniami socjologicznymi, psychologicznymi i pedagogicznymi;
2. potrafi dokonać analizy i interpretacji arcydzieł literatury dziecięcej w kontekście dziecięcości – z wykorzystaniem narzędzi przyjętych we współczesnej refleksji literaturoznawczej, szczególnie poetyki afektywnej i kognitywistycznej;
3. potrafi ocenić, wyszukując informacje z różnych dziedzin (psychologia rozwojowa, pedagogika, kultura masowa itp.), wartość literatury adresowanej do młodego odbiorcy w procesie formacyjnym i w kontekście sprawczości;
4. potrafi wykorzystać literaturę dla dzieci w procesie dydaktycznym, w ramach obowiązującej podstawy programowej i w odniesieniu do możliwości poznawczych uczniów.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa tak dobierać metody pracy, by skutecznie popularyzując wiedzę, rozwijać u uczniów ciekawość i kształtować dobre nawyki kulturalne.

Treści programowe dla zajęć:

Literatura dziecięca i dzieciństwo (interdyscyplinarność studiów nad dzieciństwem, historia dzieciństwa, literatura dziecięca a inne media, rola literatury w rozwoju dziecka).

Literatura dziecięca i młodzieżowa – współczesne kierunki badań nad literaturą dla dzieci i młodzieży. Przegląd najważniejszych metodologii.

Literatura dziecięca i młodzieżowa – w perspektywie odbiorcy. Czytelnik dziecięcy i młodzieżowy w kontekście socjologicznym i psychologicznym. Uwarunkowania odbioru.

Najważniejsze zjawiska literatury dziecięcej i młodzieżowej w kontekście historycznym i we współczesności. Fenomen popularności fantastyki, fikcje klimatyczne, literatura dystopijna).

Krytyka literatury dla młodego czytelnika – tradycja oraz nowe kierunki. Zagadnienia cenzury oraz tabu.

Literatura dziecięca/młodzieżowa – w obiegu szkolnym. Preferencje czytelnicze a szkolne spisy lektur.

Wielokulturowość/transnarodowość w literaturze dla młodego czytelnika – na lekcjach języka polskiego.

Nazwa zajęć: Dydaktyka języka polskiego: Lektura w szkole podstawowej - teksty i konteksty
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka
w zakresie wiedzy:

1. ma wiedzę o zagadnieniach dotyczących specyfiki i zadań literatury dla młodego czytelnika, jej miejsca w kulturze, problematyki odbioru przez niedorosłych czytelników;
2. zna wybrane pozycje należące do arcydzieł literatury dziecięcej i młodzieżowej (polskiej i światowej) oraz teksty z literatury nowej.

w zakresie umiejętności:

1. posługuje się terminologią funkcjonującą w obszarze badań literatury dla młodego czytelnika;
2. potrafi dokonać analizy i interpretacji wybranych pozycji należących do arcydzieł literatury dziecięcej i młodzieżowej w kontekście dziecięcości, z wykorzystaniem narzędzi przyjętych we współczesnej refleksji literaturoznawczej;
3. potrafi wyjaśnić, na czym polega potrzeba interdyscyplinarności badań nad literaturą dziecięcą i młodzieżową, potrafi wyszukać informacje z innych dziedzin (źródeł) i wykorzystać je w analizie i interpretacji literatury dla młodego odbiorcy (psychologia rozwojowa, pedagogika, kultura masowa itp.).

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa twórczo wspierać rozwój uczniów, popularyzując czytelnictwo, ze szczególnym zwróceniem uwagi na kwestie krytycznego myślenia, literackich wzorców zachowań (także wobec innych) oraz poszanowania praw własności intelektualnej.

Treści programowe dla zajęć:

Literatura dziecięca i dzieciństwo (interdyscyplinarność studiów nad dzieciństwem, historia dzieciństwa, literatura dziecięca a inne media, rola literatury w rozwoju dziecka).

Literatura dziecięca i młodzieżowa – zagadnienia definicyjne („osobność” literatury dziecięcej, semiotyczna natura tekstów dla młodego odbiorcy).

Literatura dziecięca i młodzieżowa w perspektywie odbiorcy. Dziecko jako odbiorca literatury (psychologiczne mechanizmy odbioru, wartościowanie dziecięce a dorosłe). Czytelnik młodzieżowy i jego potrzeby. Społeczne konteksty odbioru. Problematyka literatury dla młodego czytelnika a prefiguratywność współczesnej kultury.

„Nurty, konwencje, tematy” – najważniejsze zjawiska literatury dziecięcej i młodzieżowej w kontekście historycznym. Wybrane teksty z zakresu klasyki – klasyczne i nowe opracowania. Tendencje w najnowszej literaturze dziecięcej i młodzieżowej (np. współczesna literatura fantastyczna dla młodego czytelnika).

Krytyka literatury dla młodego czytelnika – tradycja oraz nowe kierunki. Zagadnienia cenzury oraz tabu. Literatura dziecięca/młodzieżowa w obiegu szkolnym. Kanon szkolny. Szkolna lektura klasyki z uwzględnieniem nowszych tendencji w badaniach literackich. Wielokulturowość w literaturze dla młodego czytelnika – na lekcjach języka polskiego.

Nazwa zajęć: Teksty ikoniczne na lekcjach języka polskiego

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka
w zakresie wiedzy:

1. ma wiedzę na temat sytuowania tekstów ikonicznych w kontekście edukacyjnym i metodologicznym;
2. zna typologię, metody oraz zasady wykorzystania tekstów ikonicznych w praktyce szkolnej, z uwzględnieniem samodzielnej pracy ucznia;

w zakresie umiejętności:

1. potrafi ocenić przydatność tekstów ikonicznych w zależności od edukacyjnej intencji i charakteru zajęć;
2. potrafi dopasować teksty ikoniczne do wymagań edukacyjnych (podstawy programowej);
3. potrafi twórczo wykorzystać teksty ikoniczne w praktyce lekcyjnej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa stosować w praktyce lekcyjnej teksty ikoniczne na potrzeby kształcenia polonistycznego, pobudzać w uczniach ciekawość i potrzebę korzystania z różnych źródeł wiedzy

Treści programowe dla zajęć:

Teoria widzenia – psychologiczne i neurofizjologiczne podstawy w kontekście praktyki szkolnej.

Sposoby interpretowania tekstów ikonicznych.

Komunikacja wizualna. Typy tekstów ikonicznych.

Analiza i interpretacja tekstów ikonicznych w dydaktyce polonistycznej.

Teksty ikoniczne w materiałach edukacyjnych: podręczniki, środki dydaktyczne, platformy edukacyjne, strony internetowe.

Projekt edukacyjny z wykorzystaniem tekstów ikonicznych.

Projekt lekcji z wykorzystaniem materiałów wizualnych.

Nazwa zajęć: Edukacja wizualna na lekcjach języka polskiego

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna neurofizjologiczne, psychologiczne podstawy teorii widzenia;
2. zna metody interpretacji materiałów wizualnych;
3. zna typologię materiałów wizualnych, omawia zasady i formy komunikacji wizualnej;
4. zna zasady wykorzystania materiałów wizualnych w dydaktyce polonistycznej na wszystkich etapach edukacyjnych, a także w samodzielnej pracy ucznia.

w zakresie umiejętności:

1. analizuje materiały wizualne z uwzględnieniem wybranej metodologii;
2. dobiera i selekcjonuje materiały wizualne w zależności od środowiska edukacyjnego i charakteru zajęć;
3. projektuje rozbudowane działanie dydaktyczne z wykorzystaniem materiałów wizualnych (tzw. projekt dydaktyczny);
4. potrafi zaplanować lekcję języka polskiego z wykorzystaniem materiałów wizualnych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa stosować w praktyce lekcyjnej materiały wizualne na potrzeby kształcenia polonistycznego, pobudzać w uczniach ciekawość i potrzebę korzystania z różnych źródeł wiedzy.

Treści programowe dla zajęć:

Neurofizjologiczne, psychologiczne podstawy teorii widzenia.

Metody interpretacji materiałów wizualnych.

Typologia materiałów wizualnych. Zasady i formy komunikacji wizualnej.

Zasady wykorzystania materiałów wizualnych w dydaktyce polonistycznej na wszystkich etapach edukacyjnych. Analiza i interpretacja.

Analiza materiałów edukacyjnych: podręczników, środków dydaktycznych, platform edukacyjnych, stron internetowych pod kątem przydatności materiałów wizualnych. Ocena i recenzja.

Projekt edukacyjny z wykorzystaniem materiałów wizualnych.

Projekt lekcji z wykorzystaniem materiałów wizualnych.

Nazwa zajęć: Dydaktyka historii cz. 1

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna podstawy metodologiczne i metodyczne dydaktyki historii w zakresie niezbędnym do nauczania historii w szkole podstawowej;
2. zna zasady i warunki zapisu celów w ujęciu klasycznym i operacyjnym w konspekcie lekcji w powiązaniu z planowaniem rocznego rozkładu materiału nauczania;
3. zna zasady edukacyjne konstruowania w procesie edukacji lekcji tradycyjnej i kreatorskiej oraz inne formy zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych w szkole podstawowej;
4. zna zasady wyboru adekwatnych strategii nauczania, metod i technik pracy w przekazywaniu i ocenie wiedzy historycznej bieżącej i okresowej na zajęciach lekcyjnych na poziomie szkoły podstawowej;
5. zna i rozumie znaczenie podstawowych pojęć historycznych w procesie kształcenia historycznego oraz specjalistycznej terminologii związanej z nauczaniem historii;
6. zna przepisy związane z kolejnymi stopniami awansu zawodowego nauczycieli oraz inne przepisy prawa oświatowego.

w zakresie umiejętności:

1. stosuje w praktyce podstawowe zasady konstrukcji i zapisu celów ogólnych oraz operacyjnych, a także planowania dydaktycznego zajęć lekcyjnych z historii;
2. potrafi adekwatnie do tematyki zajęć i zaplanowanych celów dobrać odpowiednią metodę pracy i w sposób elastyczny dokonać jej modyfikacji uwzględniając specyfikę szkoły podstawowej;
3. potrafi dobrać odpowiednie środki dydaktyczne oraz wykorzystać w celach dydaktycznych różne media jako źródła informacji zgodnie z zasadami prawa autorskiego;
4. potrafi w kontekście zadań dydaktycznych stosować podstawowe pojęcia historyczne oraz terminologię związaną z analizą i interpretacją źródeł historycznych i szkolnej narracji historycznej;
5. potrafi zaprezentować z wykorzystaniem różnych mediów efekty pracy indywidualnej i zespołowej;
6. orientuje się w rozporządzeniach/dokumentach prawnych dotyczących edukacji (w tym edukacji historycznej) na poziomie szkoły podstawowej i potrafi je (twórczo) analizować.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. potrafi nawiązać kontakt z uczniami motywujący do podejmowania aktywnych działań w procesie edukacji historycznej;

2. potrafi podejmować odpowiednie tematy historyczne i zachęcać do zajmowania przez uczniów własnego stanowiska oraz formułowania oceny, a także podejmuje próby działania w wypadku problemów wychowawczych;
3. zna zasady i konsekwencje związane z kolejnymi stopniami awansu zawodowego nauczycieli oraz docenia potrzebę kształcenia ustawicznego;
4. świadomie podejmuje próby działania na rzecz zapoznania się z ochroną dziedzictwa kulturowego oraz jego popularyzacją.

Treści programowe dla zajęć:

Podstawowe zagadnienia merytoryczne wprowadzające do dydaktyki historii i jej specyficznych zadań oraz powiązań interdyscyplinarnych.

Historyczna zmienność celów nauczania historii oraz stosowanych strategii i form organizacji pracy dydaktycznej dawniej i współcześnie w ujęciu historycznym i metodologicznym.

Planowanie i formułowanie celów klasycznych i operacyjnych – zasady i praktyka w szkolnym procesie dydaktycznym.

Zasady i praktyczne zastosowanie wiedzy do konstruowania planu zajęć lekcyjnych, doboru adekwatnej strategii i formy zajęć lekcyjnych (lekcja klasyczna i kreatorska) oraz do efektywnego transferu treści historycznych podczas zajęć w szkole i poza szkołą (wycieczka historyczna, lekcja muzealna).

Metody i techniki nauczania nowych treści wraz z doбором środków dydaktycznych oraz metody oceny bieżącej i okresowej na lekcjach historii – zasady i zastosowanie w praktyce dydaktycznej na poziomie szkoły podstawowej.

Zasady i praktyczne zastosowanie nowoczesnych mediów w celu uzyskania wiedzy historycznej i doboru odpowiednich źródeł historycznych, w tym podczas pracy z podręcznikami do historii oraz podczas wycieczek do muzeów.

Rozpoznawanie, analiza i rozwiązywanie problemów dydaktycznych w obrębie edukacji historycznej w szkole podstawowej, w tym stosowania odpowiedniej terminologii historycznej, kształcenia pojęć historycznych oraz analizy i interpretacji źródeł historycznych.

Awans zawodowy nauczyciela historii, jego zasady prawne w perspektywie przyszłej pracy zawodowej.

Podstawy prawne edukacji historycznej w szkole podstawowej.

Nazwa zajęć: **Edukacja międzykulturowa**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. poznał/a podstawy teoretyczne oraz regulacje prawne dotyczące edukacji międzykulturowej;
2. poznał/a wybrane dobre praktyki uczenia się międzykulturowego ze szczególnym uwzględnieniem edukacji humanistycznej.

w zakresie umiejętności:

1. opracował/a projekt edukacyjny z wykorzystaniem wiedzy z zakresu edukacji międzykulturowej;
2. przedstawił/a projekt edukacyjny w wybranej formie wypowiedzi dydaktycznej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. docenił/a wartość myślenia i edukacji międzykulturowej w kształtowaniu roli nauczyciela/nauczycielki humanistyki działających w zróżnicowanym środowisku kulturowym.

Treści programowe dla zajęć:

Monokulturowość, wielokulturowość, międzykulturowość i transkulturowość w myśleniu o zróżnicowaniu kulturowym współczesnego świata.

Wytyczne Unii Europejskiej oraz krajowe regulacje prawne dotyczące: uczenia się międzykulturowego oraz dziecka cudzoziemskiego w polskiej szkole.

Wkład dydaktyki międzykulturowej do nauczania i uczenia się przedmiotów humanistycznych w szkole wraz z przykładami dobrych praktyk.

Tworzenie i realizacja projektu edukacyjnego z zakresu edukacji międzykulturowej.

Prezentacja projektu edukacyjnego z zakresu międzykulturowości i jego ewaluacja.

Nazwa zajęć: **Język angielski B22**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie umiejętności:

1. potrafi tworzyć ustne wypowiedzi na przygotowane tematy, prezentować i argumentować swoje stanowisko oraz innych osób na tematy związane ze swoim otoczeniem i ogólnoakademickie;
2. potrafi czytać ze zrozumieniem teksty w języku angielskim o charakterze ogólnym i akademickim, związane z kierunkiem studiów, oraz analizować ich treść i wyszukiwać niezbędne informacje;

3. potrafi zrozumieć oryginalny materiał audio lub wideo na większość tematów dotyczących życia codziennego, kulturalnego i społecznego na poziomie ogólnym oraz wychwycić niezbędne szczegóły;
4. potrafi przygotować i wygłosić prezentację na wybrany temat;
5. potrafi opracować teksty oraz wypowiedzi dotyczące życia społecznego, uniwersyteckiego i zawodowego;
6. potrafi redagować wybrane teksty w stylu formalnym;
7. potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności.

Treści programowe dla zajęć:

Przegląd i utrwalenie umiejętności w zakresie posługiwania się formami i funkcjami czasów gramatycznych odpowiednich dla poziomu B2.

Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii: strona bierna, następstwo czasów, zdania celu, porównania, rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, przedimki.

Słownictwo dotyczące problematyki współczesnego świata w zakresie następujących tematów: system sprawiedliwości, przestępstwa internetowe, świat mediów i e-mediów, problematyka biznesu i ekonomii, reklamy, nowoczesne miasta, wystąpienia publiczne, problemy współczesnej nauki, tematyka science-fiction oraz wybrane słownictwo akademickie i specjalistyczne związane z kierunkiem studiów.

Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi w tekstach popularnonaukowych oraz specjalistycznych; domyślanie się znaczenia nieznanych słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanych słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Udzielanie odpowiedzi, udział w dyskusji oraz wyrażanie różnorodnych funkcji językowych w zakresie tematyki określonej w treści 3.

Redagowanie wybranych typów tekstów formalnych.

Nazwa zajęć: Język niemiecki B22

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. wie, jak tworzyć płynne wypowiedzi ustne na przygotowane tematy, prezentować i argumentować swoje stanowisko oraz innych osób na tematy związane ze swoim otoczeniem i na tematy ogólnoakademickie.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi tworzyć płynne wypowiedzi ustne na przygotowane tematy, prezentować i argumentować swoje stanowisko oraz innych osób na tematy związane ze swoim otoczeniem i na tematy ogólnoakademickie;

2. potrafi czytać ze zrozumieniem teksty w języku niemieckim o charakterze ogólnym i akademickim, związane z kierunkiem studiów, oraz analizować ich treść i wybierać niezbędne informacje;

3. potrafi zrozumieć oryginalny materiał audio lub wideo na większość tematów dotyczących życia codziennego, kulturalnego i społecznego, na poziomie ogólnym oraz wychwycić niezbędne szczegóły;

4. potrafi przygotować i wygłosić prezentację na wybrany temat;

5. potrafi opracować teksty oraz wypowiedzi dotyczące życia społecznego, uniwersyteckiego i zawodowego;

6. potrafi redagować wybrane teksty w stylu formalnym.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa opracować teksty oraz wypowiedzi dotyczące życia społecznego, uniwersyteckiego i zawodowego.

Treści programowe dla zajęć:

Czasy gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych czynności osadzonych w czasach: czas Plusquamperfekt.

Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii: Konjunktiv – mowa zależna, formy strony biernej, Nomen, rekcja przymiotnika, imiesłów I i imiesłów II jako przydawka, zdania modalne.

Słownictwo dotyczące życia codziennego i ogólnoakademickie w zakresie następujących tematów:

- zawód i wykształcenie: nazwy zawodów, czynności i obowiązki typowe dla poszczególnych zawodów, atrybuty poszczególnych zawodów, wymarzony zawód, szczegółowy życiorys, kompetencje zawodowe, doświadczenie zawodowe, aplikacja, rozmowa o pracę;
- świadomość ciała i sport – dbałość o wygląd i kondycję fizyczną, pojęcie piękna, sport, sporty ekstremalne;
- media: rodzaje mediów, rola mediów, zalety i wady mediów społecznościowych;

- pieniądze: znaczenie pieniędzy, wydatki, oszczędność, negocjowanie ceny, zwyczaje zakupowe, bank, usługi bankowe, usługi internetowe, zakupy przez Internet, bieda, bogactwo, inwestowanie pieniędzy.

Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanych słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanych słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Udzielanie odpowiedzi, udział w dyskusji oraz wyrażanie różnorodnych funkcji językowych w zakresie: przeprowadzania rozmowy kwalifikacyjnej o pracę oraz udziału w niej, przedstawiania problemów, moderowania dyskusji oraz wyrażania opinii na temat zawarte w treści 3.

Nazwa zajęć: Planowanie, diagnoza i ewaluacja

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. wie, jak omówić związki zachodzące pomiędzy projektowaniem procesu dydaktycznego z podstawą programową, programem, podręcznikiem;
2. wie, jak przedstawić teoretyczne uwarunkowania prawne i etyczne procesu ewaluacji pracy na lekcjach języka polskiego.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi analizować, ocenić i dostosować do własnych potrzeb plany pracy dydaktycznej i/lub ułożyć własny plan;
2. potrafi zastosować wiedzę na temat kontroli i oceny efektów pracy uczniów, jej rodzajów i funkcji, tj. potrafi sprawdzić, ocenić i przeanalizować efekty pracy uczniów, dobierając do swoistości prac i stosując kryteria polonistyczne;
3. potrafi skonstruować testy i sprawdziany odpowiednie dla szkoły podstawowej i powiązane z własnymi planami dydaktycznymi oraz formy sprawdzające rozwijające kreatywność uczniów;
4. potrafi analizować efekty własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej, a także w tym kontekście współpracować z innymi przedstawicielami środowiska szkolnego;
5. potrafi napisać scenariusz lekcji/ cyklu lekcji w zgodzie ze swoim planem dydaktycznym.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa stymulować rozwój uczniów, także przez kształtowanie umiejętności współpracy z innymi.

Treści programowe dla zajęć:

Projektowanie procesu kształcenia.

Plany pracy dydaktycznej. Rozkład materiału. Scenariusz lekcji/ cyklu lekcji.

Kontrola i ocena efektów pracy uczniów. Konstruowanie testów i sprawdzianów. Ocenianie i jego rodzaje. Ocenianie bieżące, semestralne i roczne. Funkcje oceny.

Etyczne i prawne aspekty procesu ewaluacji. Sprawdzanie i ocenianie jakości kształcenia i pracy szkoły. Ewaluacja.

Ocenianie nauczyciela. Analiza i ocena własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Nazwa zajęć: Obecność wiedzy historycznej w świecie współczesnym

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. rozumie relacje między naukową wiedzą historiograficzną a formami kultury historycznej;
2. rozumie różnice między artykulacją czasu w przestrzeni Internetu a czasem konfigurowanym w narracji historycznej;
3. rozumie udział wiedzy historiograficznej w konstrukcji muzealnej reprezentacji przeszłości;
4. rozumie relacje między politycznymi reprezentacjami przeszłości i reprezentacjami historiograficznymi;
5. rozumie udział wiedzy historiograficznej w kształtowaniu dynamiki społecznych tożsamości historycznych.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wyjaśnić relacje między pamięcią historyczną a wiedzą historiograficzną;
2. potrafi analizować relację między politycznymi i historiograficznymi reprezentacjami przeszłości.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/owa wskazać różne przestrzenie i formy obecności przeszłości w teraźniejszości;
2. jest gotów/owa do dyskusji na temat społecznego znaczenia pamięciowych i historiograficznych reprezentacji przeszłości.

Treści programowe dla zajęć:

Historiografia a kultura historyczna.
Wiedza historyczna a pamięć.
Kategorie myślenia historiograficznego a czas w Internecie.
Muzealizacja wiedzy historycznej.
Wiedza historyczna w polityce.
Wiedza historiograficzna a społeczne tożsamości historyczne.

Nazwa zajęć: **Praktyki zawodowe język polski (60) historia (60) w szkole podstawowej**
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka
w zakresie wiedzy:

1. zna w zakresie przewidzianym udziałem w praktyce zawodowej podstawowe zasady funkcjonowania i organizacji placówek szkolnych i oświatowych.

w zakresie umiejętności:

1. posługuje się uporządkowaną podstawową wiedzą polonistyczną i historyczną zorientowaną na jej zastosowanie w planowaniu i realizacji procesu dydaktycznego w szkole podstawowej;
2. stosuje w praktyce edukacyjnej uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu dydaktyki języka polskiego i historii;
3. wykorzystuje znajomość kontekstów historyczno-kulturowych i cywilizacyjnych w interpretacji tekstów kultury stosowanych na lekcjach języka polskiego i historii w szkole podstawowej;
4. wykorzystuje wiedzę na temat gatunków, konwencji, stylów w tworzeniu szkolnej narracji polonistycznej i historycznej;
5. stosuje wiedzę na temat mediów/nowych mediów w edukacji polonistycznej i historycznej w szkole podstawowej;
6. stosuje szczegółową wiedzę na temat instytucji szkoły do realizacji zadań przewidzianych wymogami praktyki dydaktycznej w zakresie języka polskiego i historii;
7. stosuje wiedzę metodyczną z zakresu języka polskiego i historii w projektowaniu oraz realizacji lekcji i zajęć pozalekcyjnych w szkole podstawowej;
8. stosuje podstawową wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy;
9. kształtuje wybrane kompetencje kluczowe i kulturowe uczniów w zakresie edukacji polonistycznej i historycznej w szkole podstawowej;
10. wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje niezbędne do projektowania i prowadzenia lekcji języka polskiego i historii w szkole podstawowej;
11. samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija umiejętności zawodowe, kierując się wskazówkami opiekuna praktyki zawodowej;
12. posługuje się podstawowymi programami komputerowymi (edytory tekstu, programy do tworzenia prezentacji itp.);
13. wykorzystuje tożsamościowy i więziotwórczy potencjał szkolnej wiedzy polonistycznej i historycznej;
14. pracuje w zespole wedle celów i wskazówek formułowanych przez opiekuna praktyk.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. kształtuje wybrane kompetencje kluczowe i kulturowe uczniów w zakresie edukacji polonistycznej i historycznej w szkole podstawowej;
2. wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje niezbędne do projektowania i prowadzenia lekcji języka polskiego i historii w szkole podstawowej;
3. samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija umiejętności zawodowe, kierując się wskazówkami opiekuna praktyki zawodowej;
4. wykorzystuje tożsamościowy i więziotwórczy potencjał szkolnej wiedzy polonistycznej i historycznej;
5. pracuje w zespole wedle celów i wskazówek formułowanych przez opiekuna praktyk.

Treści programowe dla zajęć:

Uporządkowana podstawowa wiedza polonistyczna i historyczna zorientowana na zastosowania praktyczne w edukacji polonistycznej i historycznej w szkole podstawowej.

Uporządkowana wiedza szczegółowa z zakresu dydaktyki języka polskiego i historii w szkole podstawowej.

Historia cywilizacji i kultury polskiej na tle europejskim jako podstawa interpretacji tekstów kultury, w tym tekstów literackich i źródeł historycznych w szkolnej edukacji polonistycznej i historycznej na poziomie podstawowym.

Wiedza o rodzajach i typach narracji polonistycznej i historycznej ukierunkowana na szkolną praktykę edukacyjną.

Podstawowa wiedza na temat metodyki wykonywania typowych zadań, norm, procedur i dobrych praktyk w edukacji polonistycznej i historycznej w szkole podstawowej.

Podstawy bezpieczeństwa i higieny w pracy w szkole.

Podstawy wiedzy na temat organizacyjnego i prawnego funkcjonowania szkoły i obowiązków nauczycieli.

Kompetencje kluczowe i kulturowe w zakresie edukacji polonistycznej i historycznej w szkole podstawowej.

Tożsamościowy i wężiotwórczy potencjał szkolnej edukacji polonistycznej i historycznej.

Zasady pracy w zespole, także pod kierunkiem opiekuna praktyk.

Zasady i techniki tworzenia dokumentacji (konspekty, sprawozdania, arkusze obserwacyjne).

Zasady i techniki tworzenia prezentacji na potrzeby szkolnej edukacji polonistycznej i historycznej.

Nazwa zajęć: Emisja głosu

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna budowę, działanie i ochronę narządu mowy;
2. zna zasady bezpiecznej emisji głosu.

w zakresie umiejętności:

1. zachowuje prawidłową postawę i stosuje rozluźnianie odpowiednich partii ciała nieodzowne dla dobrej emisji głosu;
2. potrafi dostrzec zależność efektywności głosowej od prawidłowego oddechu podczas wykonywania ćwiczeń głosowych;
3. stosuje techniki oddechowe wspomagające tworzenie głosu;
4. planuje działania profilaktyczne w celu zapobieżenia zaburzeniom głosu;
5. stosuje w praktyce zasady poprawnej dykcji i stosowania elementów prozodycznych;
6. wykorzystuje w praktyce techniki wyrazistości mówienia jako najbardziej istotnego elementu sztuki prezentacji;
7. rozumie znaczenie mowy ciała w sztuce prezentacji;
8. potrafi uzależnić swoje możliwości ekspresji od warunków podejmowanego wysiłku głosowego.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. odpowiedzialnie podejmuje poszukiwanie najlepszych rozwiązań dydaktycznych z umiejętnym i bezpiecznym wykorzystaniem aparatu emisji głosu;
2. ma świadomość profesjonalnego podejścia do dbania o aparat emisji głosu i doskonalenia go.

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do emisji głosu, budowanie świadomości głosowej.

Proces oddechowy – ćwiczenia oddechowe, wydłużanie fazy wydechowej.

Ćwiczenia relaksacyjne, ćwiczenia prawidłowej postawy, rozluźnianie stref mięśniowych odpowiedzialnych za prawidłowy oddech i fonację.

Ćwiczenia fonacyjne, artykulacja samogłosek.

Ćwiczenia artykulacyjne spółgłosek.

Ćwiczenia dykcji w zbitkach spółgłoskowych.

Stosowanie poprawnej dykcji i elementów prozodycznych w głośnym czytaniu.

Sztuka prezentacji.

Patologie głosu, choroby zawodowe, profilaktyka.

Nazwa zajęć: Polska literatura najnowsza

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. ma wiedzę na temat najważniejszych (powszechnie uznane, najszerzej komentowane, najbardziej kontrowersyjne, uznane za przełomowe) utworów polskiej literatury najnowszej;
2. ma wiedzę na temat stosunku literatury współczesnej do literackiej przeszłości; nabyta wiedza pozwala mu/jej na określenie stanu i kierunku przemian tradycji literackiej.

w zakresie umiejętności:

1. dokonuje samodzielnej interpretacji wybranych utworów literackich;
2. potrafi ustalić i zastosować wspólnie stosowane kryteria wartościowania literatury, potrafi ustosunkować się do wybranych sporów krytycznoliterackich, których przedmiotem była ocena konkretnego dzieła polskiej literatury najnowszej;
3. potrafi napisać szkic interpretacyjny oraz recenzję wybranego utworu;
4. potrafi uczestniczyć w dyskusji na temat literatury współczesnej lub przygotować wprowadzenie (zagajenie) do dyskusji na określony temat.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa rozumieć i doceniać miejsce, jakie literatura najnowsza zajmuje zarówno w życiu jednostek, jak i społeczeństw, a szerzej: we współczesnym świecie.

Treści programowe dla zajęć:

Literatura współczesna wobec historii literatury polskiej.

Pojęcia; modernizmu, modernizmu późnego, postmodernizmu: literatura współczesna wobec historii literatury polskiej.

Idiomy i konwencje poezji i prozy współczesnej.

Świat przedstawiony (tematy, problemy, idee) w literaturze najnowszej.

Pojęcie arcydzieła, kanonu, parnasu, tendencji, koniunktury literackiej.

Nowe sposoby interpretacji utworu literackiego.

Orientacje i funkcje krytyki literackiej.

Najnowsza literatura polska wobec literatury światowej.

Nazwa zajęć: Leksykologia i leksykografia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna definicje podstawowych terminów dotyczących leksykologii i leksykografii,
2. zna podstawowe aspekty związane z semantyczną refleksją nad językiem;
3. zna relacje leksykalne zachodzące między leksemami.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi korzystać z podstawowych słowników polszczyzny oraz w elementarny sposób scharakteryzować ich specyfikę;
2. podejmuje próby krytycznej oceny słownika jednojęzycznego z odniesieniem do zagadnień metaleksykograficznych;
3. potrafi zredagować zróżnicowane artykuły hasłowe dotyczące różnych odmian polszczyzny współczesnej;
4. korzysta ze słowników dostępnych w sieci, słowników elektronicznych oraz z zasobów korpusów sieciowych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa wykazać się elementarną wrażliwością na kwestię złożonej zależności między sferą znaczeń a zjawiskiem interpretacji świata za pomocą języka.

Treści programowe dla zajęć:

W świecie znaków konwencjonalnych – znaczenie wyrazów: pojęcie znaku, znaki językowe i ich cechy, problem znaczenia w języku, opis znaczenia znaków językowych.

Wprowadzenie do leksykografii: pojęcie leksykografii, leksykologia a leksykografia, elementy opisu leksykograficznego, dobór materiału leksykograficznego, makrostruktura słownika.

Model opisu leksykograficznego – definicja: problem definiowania w słowniku, rodzaje definicji słownikowych.

Model opisu leksykograficznego – składniki artykułu hasłowego: mikrostruktura słownika.

Relacje leksykalne: polisemia, synonimia, antonimia, hiperonimia, hiponimia, meronimia.

Język jako narzędzie opisu oraz interpretacji świata i kultury: językowy obraz świata, wartościowanie w języku, metafory, metonimie.

Historia zapisana w słowach: słowniki historyczne i etymologiczne polszczyzny.

Od frazeologii do idiomatyczności: podstawowe pojęcia z zakresu teorii frazeologii, prezentacja i krytyczne omówienie najważniejszych słowników frazeologicznych polszczyzny.

Zróżnicowanie terytorialne, stylowe i socjalne polszczyzny: prezentacja wybranych słowników prezentujących polszczyznę zakresowo ograniczoną (w wersji tradycyjnej i on-line).

E-słowniki, słowniki on-line i korpusy języka polskiego: wybrane słowniki elektroniczne i internetowe, Narodowy Korpus Języka Polskiego, korpusy: IPI-PAN, PELCRA, PWN.

Polszczyzna wśród języków Europy i świata: rodzina językowa, liga językowa, prezentacja indoeuropejskiej rodziny językowej i europejskiej ligi słownikowej.

Nazwa zajęć: Podstawy pedagogiki dla nauczycieli cz. 2 (ćwiczenia)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie specyfikę profesji nauczycielskiej oraz etykę zawodową nauczyciela, zna pragmatykę zawodową oraz tematykę oceny jakości pracy nauczyciela;
2. zna i rozumie dynamikę rozwoju zawodowego nauczyciela wraz z potencjałem i zagrożeniami każdego z etapów rozwoju oraz wariantów tożsamości zawodowej / typów karier zawodowych;
3. zna tematykę oceny jakości pracy szkoły (oraz systemu edukacyjnego) w świetle wyników pomiarów diagnostycznych oraz mierzenia osiągnięć szkolnych uczniów.

w zakresie umiejętności:

1. rozumiejąc sytuację psychospołeczną ucznia z doświadczeniem migracyjnym, potrafi udzielić mu wsparcia, stosuje regulacje prawne dotyczące szkolnej sytuacji ucznia z zapleczem migracyjnym;
2. rozumiejąc konieczność różnicowania wsparcia udzielanego uczniom z różnych układów ryzyka, potrafi takie wsparcie zaplanować.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa podejmować działania na rzecz kształtowania dojrzałej tożsamości zawodowej i radzenia sobie w toku profesjonalnej biografii z wyzwaniami zawodowymi.

Treści programowe dla zajęć:

Specyfika startu zawodowego (potencjał i zagrożenia). Dynamika rozwoju zawodowego nauczyciela oraz warianty tożsamości zawodowej.

Wsparcie uczniów z różnych układów ryzyka: potrzeba równowagi w układzie wsparcie–zasoby ucznia/jego środowiska–doświadczane obciążenia. Analizy przypadków.

Dzieci i młodzież z doświadczeniem migracyjnym w polskiej szkole.

Ocena jakości pracy szkoły w świetle badań diagnostycznych oraz pomiarów osiągnięć szkolnych uczniów.

Ocena pracy nauczyciela w szkole. Pragmatyka zawodowa.

Nazwa zajęć: Wychowanie fizyczne

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. posiada wiadomości dotyczące wpływu ćwiczeń na organizm człowieka, sposobów podtrzymania zdrowia i sprawności fizycznej, a także zasad organizacji zajęć ruchowych
2. identyfikuje relacje między wiekiem, zdrowiem, aktywnością fizyczną, sprawnością motoryczną kobiet i mężczyzn

w zakresie umiejętności:

1. opanował/a umiejętności ruchowe z zakresu gier zespołowych, sportów indywidualnych, turystyki kwalifikowanej oraz przydatnych do organizacji i udziału w grach i zabawach ruchowych, sportowych i terenowych
2. potrafi zastosować nabyty potencjał motoryczny do realizacji poszczególnych zadań technicznych i taktycznych w poszczególnych dyscyplinach sportowych i działalności turystyczno-rekreacyjnej
3. posiada umiejętności włączenia się w prozdrowotny styl życia oraz kształtowania postaw sprzyjających aktywności fizycznej na całe życie

w zakresie kompetencji społecznych:

1. promuje społeczne, kulturowe znaczenie sportu i aktywności fizycznej oraz kształtuje własne upodobania z zakresu kultury fizycznej
2. podejmuje się organizacji wszelkich form aktywności fizycznej, rywalizacji sportowej w swoim miejscu zamieszkania, zakładzie pracy lub regionie
3. troszczy się o zagospodarowanie czasu wolnego poprzez różnorodne formy aktywności fizycznej

Treści programowe dla zajęć:

Gry zespołowe:

- sposoby poruszania się po boisku,
  - doskonalenie podstawowych elementów techniki i taktyki gry,
  - fragmenty gry i gra szkolna,
  - gry i zabawy wykorzystywane w grach zespołowych,
  - przepisy gry i zasady sędziowania,
  - organizacja turniejów w grach zespołowych,
  - udział w zawodach sportowych (Akademickie Mistrzostwa Polski, Liga Międzyuczelniana, Uniwersjada, Akademickie Mistrzostwa Europy).
- Aerobik, Taniec, Body Control, Pilates, Joga.
- poprawa ogólnej sprawności fizycznej,
  - umiejętność poprawnego wykonywania ćwiczeń i technik tanecznych,
  - wzmocnienie mięśni posturalnych i pozostałych grup mięśniowych,
  - zwiększenie wydolności oddechowo-kръżeniowej organizmu,
  - świadomość ciała, znajomość poszczególnych grup mięśniowych oraz odpowiednich dla nich ćwiczeń.

Sporty indywidualne (tenis ziemny, tenis stołowy, judo, samoobrona, nordic walking, pływanie, narciarstwo, wioślarstwo, power bike, kulturystyka, trening funkcjonalny, rolkarstwo):

- poprawa ogólnej sprawności fizycznej,
- nauka i doskonalenie techniki z zakresu poszczególnych dyscyplin sportu,
- wdrożenie do samodzielnych ćwiczeń fizycznych,

- wzmocnienie mięśni posturalnych i innych grup mięśniowych,
- umiejętność poprawnego wykonywania ćwiczeń i technik specyficznych dla danej dyscypliny sportu,
- gry i zabawy właściwe dla danej dyscypliny,
- organizacja turniejów i zawodów,
- udzielanie pierwszej pomocy i nauka resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- udział w zawodach sportowych (Akademickie Mistrzostwa Polski, Akademickie Mistrzostwa Województwa Wielkopolski, Uniwersjada, Akademickie Mistrzostwa Europy).

Nazwa zajęć: Nauka o współczesnym języku polskim cz. 2

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna terminologię związanej ze współczesną polską gramatyką;
2. ma wiedzę na temat języka jako systemu oraz narzędzia komunikacji;
3. zna i definiuje podstawowe pojęcia z zakresu polskiej składni.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi poprawnie posługiwać się językiem polskim w mowie i w piśmie;
2. potrafi wyjaśniać zjawiska językowe i terminy językoznawcze, posługując się poprawnie dobranym przykładem ilustracyjnym;
3. potrafi interpretować i analizować wybrane rodzaje tekstów na podstawie wiedzy o systemie gramatycznym współczesnego języka polskiego; umie wykorzystać tę wiedzę w praktyce edukacyjnej;
4. potrafi powiązać badania językoznawcze z wynikami badań innych dyscyplin naukowych i zastosować tę wiedzę w praktyce edukacyjnej;
5. analizując tekst, potrafi określić jego funkcje, rolę jako środka komunikacji, tematykę, wpływ kontekstu na jego interpretację, a także określić relacje nadawczo-odbiorcze;
6. potrafi wskazać cechy polszczyzny jako języka fleksyjnego, umie także scharakteryzować najważniejsze aspekty fleksji imiennej i werbalnej oraz potrafi zastosować tę wiedzę w analizach tekstów, a także w praktyce edukacyjnej;
7. potrafi wskazać relacje międzywypowiedzeniowe, a także dostrzec różnicę między wypowiedzeniem a tekstem i jednostkami ponadwypowiedzeniowymi;
8. na podstawie materiałów źródłowych przygotowuje i prowadzi dyskusję, potrafi bronić swoich tez, przygotowuje prezentacje i analizy indywidualnie, a także podczas pracy zespołowej;
9. poprawnie wykorzystuje opracowania naukowe podczas zajęć oraz w pracy własnej, także planując dalsze samokształcenie.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest świadom/a znaczenia wiedzy o języku w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięga opinii ekspertów w wypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
2. jest gotów/owa do wzięcia odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju oraz całej ludzkości, okazując to na polu zawodowym.

Treści programowe dla zajęć:

Polszczyzna jako język fleksyjny.

Podstawowe typy koniugacyjne czasowników polskich, fleksja werbalna (fleksja powierzchniowa i głębinowa).

Fleksja imienna (odmiana rzeczowników, przymiotników, zaimków i liczebników, problem stopniowania przymiotników i przysłówków).

Podsystem składniowy. Rodzaje wypowiedzeń. Funkcje wypowiedzeń w różnych tekstach.

Wyrazy a części zdania.

Konotacja i akomodacja składniowa a tradycyjne związki składniowe. Wyrazy poza związkami składniowymi.

Części główne (podmiot i orzeczenie) i poboczne (przydawka, dopełnienie i okolicznik) zdania.

Określenie predykatywne. Analiza wypowiedzeń pojedynczych.

Wypowiedzenia złożone podrzędnie i współrzędnie oraz osobliwości w obrębie wypowiedzeń złożonych (typy parataksy i hipotaksy).

Kategorie pośrednie w składni polskiej (dopełnienie a okolicznik, zdanie pojedyncze i złożone, parataksa a hipotaksa).

Relacje międzywypowiedzeniowe: od wypowiedzenia do tekstu.

Nazwa zajęć: Historia literatury staropolskiej i oświecenia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna głównych autorów literatury staropolskiej i oświecenia, a także problematykę oraz kształt estetyczny ich najważniejszych dzieł;
2. zna historię Polski w kontekście problematyki utworów literackich epok staropolskich i oświecenia i związków między wydarzeniami historycznymi a przebiegiem dziejów literatury oraz kultury;
3. zna kluczowe idee filozoficzne i estetycznoliterackie, wpisane w utwory literackie epok staropolskich i oświecenia;
4. zna literaturę epok staropolskich i oświecenia w szerszym kontekście kulturowym oraz jej związki z literaturą, kulturą i sztuką powszechną;
5. zna rolę literatury i kultury epok staropolskich i oświecenia w budowaniu współczesnej tożsamości zbiorowej i więzi społecznych.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi analizować, interpretować i wartościować teksty literackie reprezentatywne dla epok staropolskich i oświecenia z wykorzystaniem podstawowej wiedzy literaturoznawczej;
2. potrafi operować w podstawowym zakresie informacją naukową (w tym wyszukiwać i selekcjonować informacje na temat dziejów literatury i kultury, dobierać właściwe edycje tekstów, posługiwać się kompendiami literaturoznawczymi i bibliotekami cyfrowymi), jak również stosować tę umiejętność w konkretnym kontekście zawodowym;
3. potrafi samodzielnie zrealizować proste zadanie badawcze z zastosowaniem w praktyce podstawowych elementów historycznoliterackiej procedury badawczej, takich jak: dobór i analiza źródeł, rozpoznanie stanu badań, zdefiniowanie i analiza problemu poznawczego, skonstruowanie spójnego wyводу argumentacyjnego i sformułowanie wniosków;
4. potrafi operować ustną oraz pisemną formą wypowiedzi, przygotować wystąpienie w dyskusji, przedstawić i uargumentować swoje stanowisko;
5. potrafi pracować indywidualnie oraz w zespole, wykazywać się inwencją w zakresie samodzielnego myślenia i prezentacji jego wyników.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa docenić rolę literatury i kultury epok staropolskich i oświecenia w budowaniu współczesnej tożsamości zbiorowej i więzi społecznych, a także wykorzystać tę kompetencję w osobistym udziale w różnych formach życia zbiorowego i we własnej praktyce zawodowej.

Treści programowe dla zajęć:

Kanoniczne dzieła literatury staropolskiej i oświecenia oraz ich usytuowanie w procesie rozwojowym literatury i kultury.

Najważniejsi autorzy literatury staropolskiej i oświecenia oraz ich usytuowanie na mapie prądów, kierunków i stylów literackich.

Proces historycznoliteracki epok staropolskich i oświecenia na tle dziejów kultury polskiej i europejskiej (oraz jej głównych zjawisk, takich jak: humanizm, reformacja, sarmatyzm).

Literatura polska wobec innych literatur europejskich: podobieństwa i różnice, wyznaczniki wspólnoty kulturowej i „obszary swoistości” kultury rodzimej.

Literatura i historia: związki, interakcje, konteksty.

Literatura wobec innych sztuk w epokach staropolskich i oświeceniu, związki literatury z estetyką, etyką i myślą filozoficzną.

Wielokulturowość Rzeczypospolitej Obojga Narodów i jej literackie manifestacje, literatura staropolska i oświecenia jako wyraz przeżyć zbiorowych i źródło wzorców postaw społecznych.

Egzystencjalny wymiar literatury dawnej, literatura staropolska i oświecenia jako refleksja nad sposobami ludzkiego bycia w świecie.

Główne pojęcia i kategorie literaturoznawcze, używane w odniesieniu do epok staropolskich i oświecenia oraz ich zastosowanie w procedurach analizy, interpretacji i wartościowania utworów literackich tych epok.

Podstawy warsztatu historyka literatury epok staropolskich i oświecenia oraz ich zastosowanie w praktyce.

Literatura staropolska i oświecenia jako tradycja oraz układ odniesienia dla kultury i literatury epok późniejszych, jej rola w budowaniu współczesnej tożsamości zbiorowej.

Nazwa zajęć: Wprowadzenie do badań literackich

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna najważniejsze problemy metodologiczne literaturoznawstwa teoretycznego XX i XXI wieku w kontekście współbieżnych historycznie i metodologicznie lingwistyki, filozofii;
2. zna założenia i strategie metodologiczne najważniejszych paradygmatów, formacji, orientacji, szkół i nurtów;
3. zna najważniejsze indywidualne propozycje teoretyczne i ich realizacje pisarskie.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi rozpoznać retorykę strategii metodologicznych (gatunki i style wypowiedzi, znamienne nazwy, metafory terminologiczne i terminy);
2. posługuje się słownikiem pojęć kluczowych dla nowoczesnych i współczesnych badań literackich, wskazujących na ich dominanty problemowe;
3. sytuuje różne propozycje teoretyczne względem siebie oraz względem ościennych wobec literaturoznawstwa praktyk naukowych i artystycznych;
4. potrafi przeprowadzić analizę porównawczą poznanych koncepcji i dokonać translacji ich słowników;
5. potrafi osadzić poznawane propozycje w kontekstach biograficznym, politycznym i światopoglądowym, tj. rozpoznawać w wypowiedzi naukowej wypowiedź kulturową.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do krytycznej lektury, wartościowania tekstów literackich oraz rozwijania własnych upodobań kulturalnych.

Treści programowe dla zajęć:

Różne sposoby rozumienia dzieła literackiego. Dzieło literackie w ujęciu fenomenologicznym (na przykładzie koncepcji Romana Ingardena).

Strukturalna teoria dzieła literackiego. Strukturalny projekt historii literatury.

Semiotyka – teoria znaku, kategoria tekstu, prymarne i wtórne systemy modelujące.

Analiza – interpretacja – wartościowanie. Współczesna teoria interpretacji – zagadnienie pluralizmu interpretacyjnego.

Przemiany myśli teoretycznoliterackiej z uwzględnieniem ich powiązań z filozofią i historią.

Hermeneutyka w badaniach literackich – sztuka interpretacji.

Intertekstualność – zakres pojęcia, odmiany intertekstualności, koncepcje badań.

Antysubstancjalizm i jego konsekwencje we współczesnych badaniach literackich (reinterpretacja kategorii autora, znaczenia, referencji, intencji, dzieła).

Badania literackie jako badania kulturowe.

Nazwa zajęć: Literatura i nowe media

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. posiada pogłębioną i usystematyzowaną wiedzę o przemianach w zakresie literaturoznawstwa oraz w obszarze badań humanistycznych w związku z przełomem cyfrowym;
2. zna najważniejsze (powszechnie uznane, najszerzej komentowane, najbardziej kontrowersyjne, uznane za przełomowe) utwory polskiej literatury najnowszej związane z rozwojem nowych mediów, które są zarówno medium najnowszego piśmiennictwa, jak i przedmiotem zawartych w nim refleksji;
3. posiada wiedzę na temat stosunku literatury współczesnej powstałej z wykorzystaniem nowych mediów oraz podejmujących refleksję nad nimi do literackiej przeszłości; a także stanu i kierunku przemian tradycji literackiej.

w zakresie umiejętności:

1. w pogłębiony, usystematyzowany i teoretycznie podbudowany sposób potrafi wykorzystywać biblioteki oraz archiwa cyfrowe w samodzielnej pracy literaturoznawcy i humanisty;
2. potrafi stosować narzędzia humanistyki cyfrowej w ramach samodzielnej realizacji zadania badawczego, uzasadniając ich przydatność;
3. potrafi uczestniczyć w dyskusji panelowej na temat literatury współczesnej powstałej z wykorzystaniem nowych mediów i podejmujących refleksję nad nimi, a także umie przygotować indywidualną wszechstronną prezentację wybranego utworu lub przygotować wprowadzenie (zagajenie) do dyskusji na określony temat.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa docenić znaczenie nowych mediów w procesach obiegu literatury, krzewienia czytelnictwa, rozwoju własnym.

Treści programowe dla zajęć:

Literaturoznawstwo w świetle nowych mediów – czytanie i pisanie w środowisku medialnym.

Biblioteki (FBC, Polona i in.) i archiwa cyfrowe; portale tematyczne, humanistyczne bazy danych online i ich wykorzystanie w pracy analityczno-interpretacyjnej.

Nurty poezji i prozy współczesnej a estetyka nowych mediów (cyfrowe teksty, literatura nowomedierna, literatura).

Nowomedierna literatura współczesna wobec polskiej tradycji literackiej.

Kluczowe zjawiska literackie (arcydzieło, kanon, tendencje, koniunktura literackiej) wobec funkcjonowania pisarstwa w świecie nowych mediów.

Nurty oraz rola krytyki literackiej w nowomediernym obiegu i życiu literackim.

Porównanie sposobów cyfrowego funkcjonowania najnowszej literatury polskiej i literatury światowej.

Nazwa zajęć: Teoria literatury

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna podstawowe problemy teorii literatury na przykładzie różnych tekstów literackich.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi powiązać poszczególne zagadnienia teoretycznoliterackie z problemami omówionymi na zajęciach z poetyki i wskazywać na ich praktyczne wykorzystanie podczas pracy dydaktycznej w szkole ponadpodstawowej;

2. umie zastosować terminologię teoretycznoliteracką w procesie interpretacji;

3. potrafi kategoryzować teksty literackie i zjawiska w nich występujące oraz wykorzystać tę wiedzę w odniesieniu do potencjalnych projektów dydaktycznych;

4. potrafi budować wywód teoretycznoliteracki (praca pisemna);

5. umie wyjaśnić przydatność wybieranej metody interpretacyjnej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest świadom/a roli, jaką utwory literackie odgrywają w procesie kształtowania tożsamości jednostkowej i społecznej.

Treści programowe dla zajęć:

Zagadnienie literackości. Obszary wchodzące w zakres teorii literatury, różne szkoły pojmowania literatury, teoria a historia literatury i krytyka literacka.

Problem interpretacji. Analiza, interpretacja i wartościowanie. Kategorie estetyczne.

Model literackiej komunikacji, semiotyczne koncepcje interpretacyjne.

Zagadnienia odbioru tekstu literackiego.

Pojęcie naśladowania; rozróżnienie mimesis i diegesis. Fikcyjność.

Retoryka (figury stylistyczne) w zestawieniu z poetyką. Funkcjonowanie języka w literackim dziele sztuki.

Gatunek literacki, konwencja literacka.

Zagadnienie intertekstualności.

Tradycja literacka i sposoby jej rozumienia.

Kryteria i modele periodyzacji dziejów literatury. Proces literacki.

Literatura wobec innych sztuk.

Nazwa zajęć: Historia literatury polskiej - pozytywizm i Młoda Polska

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna arcydzieła i kluczowe utwory literackie okresu pozytywizmu i Młodej Polski, w sposób ogólny charakter epoki, do której należą, i miejsce utworu w tradycji kulturowej;

2. posiada wiedzę na temat tekstów literackich jak źródła wiedzy o wartościach (społecznych, narodowych, powszechnych) i relacji między obecnymi w literaturze późnego wieku XIX zagadnieniami a współczesnością;

3. zna adresowane do dzieci utwory literackie z przełomu XIX i XX wieku;

4. zna wybrane zależności między literaturą a innymi sztukami, w tym adaptacjami i tekstami inspirowanymi ważnymi utworami literackimi, w kontekście ich możliwej aplikacji w procesie dydaktycznym;

w zakresie umiejętności:

1. potrafi analizować, interpretować ważne teksty literackie na tle poszczególnych epok przy wykorzystaniu wybranych metodologii oraz określać ich przydatność w procesie edukacji;

2. odnajduje zależności między tekstami obecnymi w podstawie programowej dla szkół podstawowych i gimnazjów a innymi utworami literatury, które mogą posłużyć jako konteksty w procesie dydaktycznym.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do oceny możliwości wykorzystania w procesie edukacji polonistycznej i historycznej utworów literackich z przełomu XIX i XX wieku adresowanych do dzieci.

Treści programowe dla zajęć:

Ważne dzieła literackie lat 1864-1918 w kontekście historycznym.

Prądy literackie, konwencje, gatunki i typy literatury w dobie postycyziowej i na przełomie wieków XIX i XX.

Dzieło literackie jako nośnik określonych wartości i wizji świata oraz ważny składnik tradycji.

Ważne kategorie estetyczne okresu pozytywizmu i Młodej Polski pomocne w interpretacji tekstów kultury.

Kształujące się w drugiej połowie XIX wieku nauki humanistyczne (socjologia, psychologia, pedagogika) i ich znaczenie dla przemian literackich od literatury dydaktycznej przez realizm i naturalizm po symbolizm, psychologizm, ekspresjonizm.

Znaczenie biografii autora dla interpretacji dzieła literackiego (kategorie ekspresywizmu, autobiografizmu, skandalu literackiego).

Odbiorca dzieła literackiego ze szczególnym uwzględnieniem pytania o status adresata dziecięcego w tradycji literackiej (na tle europejskiego „złotego wieku” literatury dziecięcej).

Znaczenie obecności literatury wieku XIX w procesie dydaktycznym oraz przykłady praktycznego wykorzystania omawianych utworów podczas lekcji języka polskiego i historii.

Wartość przekładu intersemiotycznego (adaptacji) w procesie dydaktycznym literatury w szkole.

Nazwa zajęć: **Dydaktyka języka polskiego cz. 1**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. posiada uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat zakresu, miejsca i znaczenia metodyki nauczania literatury i języka polskiego z orientacją na działania praktyczne;
2. zna treść podstawowych dokumentów oświatowych.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wykorzystać podstawowe dokumenty oświatowe w praktyce zawodowej, kompetentnie posługuje się terminologią stosowaną w dydaktyce przedmiotowej, potrafi dostosować sposoby pracy do etapu rozwoju intelektualnego i emocjonalnego ucznia oraz do zadań przedmiotu;
2. potrafi planować kształcenie sprawności językowych i komunikacyjnych uczniów, dostrzega różnice pomiędzy modelem teoretycznym dydaktyki języka polskiego a praktyką szkolną;
3. potrafi zaplanować pracę z tekstem kultury, świadomie wykorzystując różne metody analizy i interpretacji;
4. potrafi właściwie zaplanować proces kształcenia (plan dydaktyczny, konspekt, scenariusz, projekt) i przeprowadzić lekcję warsztatową z języka polskiego;
5. potrafi analizować efekty własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej i zaplanować własny rozwój zawodowy.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do krytycznej oceny własnej wiedzy, umiejętności i kompetencji w celu ich dalszego poszerzania, nabywania i pogłębiania;
2. jest gotów/gotowa do wzięcia odpowiedzialności za rozwój uczniów oraz do etycznego, pełnego szacunku funkcjonowania w miejscu pracy

Treści programowe dla zajęć:

Dominanty kształcenia polonistycznego w szkole podstawowej w świetle dokumentów oświatowych.

Cele edukacyjne w nauczaniu języka polskiego, strategie, metody, formy pracy w szkole podstawowej.

Operacjonalizacja celów. Modele lekcji, formalna struktura lekcji, cykl lekcji.

Sprawność językowa i komunikacyjna ucznia szkoły podstawowej: koncepcje dydaktyczne a praktyka szkolna.

Odbiór różnych tekstów kultury. Alfabet tekstów kultury: medialność, wizualność, audialność, audiowizualność, wielozmysłowość.

Teoretyczne i praktyczne problemy odbioru literatury w szkole: uwarunkowania lektury tekstu kultury, bariery odbioru. Kształtowanie pojęć.

Motywowanie do lektury: sprawności lekturowe ucznia, kanon literacko-kulturowy, całość a fragment dzieła literackiego.

Rozwijanie umiejętności tekstotwórczych ucznia szkoły podstawowej: formy wypowiedzi ustnych i pisemnych, poprawność językowa i tekstowa, twórcze pisanie.

Dokumenty oświatowe a projektowanie i realizacja lekcji (podstawa programowa, program nauczania, plan wynikowy).

Rola środków dydaktycznych w kształceniu polonistycznym.

Indywidualizacja procesów nauczania języka polskiego (praca z uczniem wybitnie zdolnym oraz z uczniami dysfunkcyjnymi, np. dyslektycznymi).

Projektowanie i planowanie pracy szkolnego polonisty. Samokształcenie i docieranie do informacji, selekcjonowanie wiedzy, ocena krytyczna źródeł, wykorzystanie multimediów i technologii informacyjnych.

Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności (w tym egzaminy zewnętrzne), rola oceny szkolnej i jej komunikowanie, kryteria oceny wypowiedzi ustnych i pisemnych.

Nazwa zajęć: Historia literatury polskiej po 1918 r.

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna na poziomie podstawowym główne zjawiska literatury polskiej związane z przedmiotem zajęć;
2. posiada wiedzę na temat syntezy historycznoliterackiej, faktów dotyczących zmian zachodzących w obrębie kultury literackiej z wybranymi zjawiskami w obrębie literatury dla dzieci;
3. zna zjawiska literatury polskiej z jej rozmaitych rejestrów (literatura o ambicjach artystycznych, literatura popularna) w kontekście analogicznych zjawisk w filozofii, literaturze i kulturze europejskiej.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi powiązać, wyjaśnić, i zakwalifikować podstawowe zjawiska literatury polskiej powstałej po 1918 roku, opisać i wyróżnić ich podstawowe wyznaczniki, omówić i zinterpretować w odpowiednim kontekście kulturowym (zwłaszcza filozoficznym);
2. potrafi kompilować zdobytą na zajęciach wiedzę, budować ujęcia uogólniające, rozwijać, wyjaśniać i rekonstruować wybrane zjawiska kultury polskiej (zwłaszcza literatury, ale też filmu, muzyki, teatru, malarstwa, komiksu...) w odniesieniu do problemów społeczno-kulturowych XX wieku;
3. zyskuje umiejętność porównywania zjawisk literackich i kulturowych, formułowania wniosków, wyjaśniania i interpretowania ich w kontekście szerokich formacji historycznoliterackich, historycznych, społecznych, politycznych;
4. zyskuje umiejętność porównywania zjawisk literackich, formułowania wniosków, wyjaśniania i interpretowania tych zjawisk w ujęciu interdyscyplinarnym i intersemiotycznym.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa docenić i zrozumieć znaczenie wiedzy o literaturze i zjawiskach literackich w procesie kształtowania tożsamości, a także interpretowania zjawisk współczesności i odpowiedzialności za przyszłość (w kontekście jednostkowym i społecznym).

Treści programowe dla zajęć:

Prezentacja na poziomie podstawowym omawianych zjawisk społeczno-literackich charakterystycznych dla Polski w XX wieku; ukazanie przedstawicieli i ich twórczości w kontekście historycznym.

Prezentacja na poziomie podstawowym przedstawicieli polskiej literatury międzywojennej w kontekście społeczno-politycznym i historycznym.

Prezentacja na poziomie podstawowym przedstawicieli literatury okupacyjnej i obozowej w kontekście społeczno-politycznym oraz historycznym.

Prezentacja na poziomie podstawowym polskich tekstów kultury doby powojennej; ukazanie sylwetek najważniejszych twórców oraz poruszanych przez nich problemów w kontekście społeczno-politycznym i historycznym.

Prezentacja na poziomie podstawowym tekstów kultury obrazujących przemiany społeczno-polityczne lat 60., 70. i 80. w Polsce; ukazanie sylwetek najważniejszych pisarzy i ich twórczości w kontekście społeczno-politycznym i historycznym.

Ukazanie europejskich związków społeczno-kulturowych wymienionych okresów i zjawisk z analogicznymi okresami i prądami w Polsce, wskazanie elementów wspólnych i różnicujących.

Przedstawienie omawianych zjawisk literackich na tle wydarzeń historycznych, politycznych i społecznych.

Prezentacja omawianych zjawisk literackich w interdyscyplinarnych powiązaniach z innymi dziedzinami sztuki.

Nazwa zajęć: Historia literatury polskiej – klasycyzm i romantyzm

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna arcydzieła i kluczowe utwory literackie klasycyzmu po 1795 roku i romantyzmu, a także ich problematykę oraz kształt estetyczny;
2. zna kluczowe idee filozoficzne i estetyczne stymulujące rozwój literatury oraz kultury epoki klasycyzmu po 1795 roku i romantyzmu;

3. zna ważne wydarzenia i zjawiska z zakresu historii Polski i dziejów powszechnych oraz ich wpływ na genezę i problematykę utworów literackich oraz na rozwój kultury polskiej okresu późnego klasycyzmu i romantyzmu;

4. zna periodyzację literatury polskiej z lat 1795-1863 i jej szerszy kontekst kulturowy;

5. zna związki literatury, kultury i sztuki epoki późnego klasycyzmu i romantyzmu z literaturą, kulturą i sztuką powszechną oraz z kluczowymi wydarzeniami z historii Polski i historii powszechnej.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi analizować, interpretować i wartościować teksty literackie reprezentatywne dla epoki późnego klasycyzmu i romantyzmu z wykorzystaniem podstawowej wiedzy z zakresu wybranych teorii i metodologii badań literackich oraz odróżniać najważniejsze historyczne systemy komunikacji literackiej (w tym obiegi literackie, formy gatunkowe, formy podawcze, języki artystyczne);

2. potrafi samodzielnie zrealizować proste zadanie badawcze (z zastosowaniem w praktyce podstawowych elementów historycznoliterackiej procedury badawczej, takich jak dobór i analiza źródeł, rozpoznanie stanu badań, zdefiniowanie i analiza problemu poznawczego, skonstruowanie spójnego wywodu argumentacyjnego, sformułowanie wniosków) z wykorzystaniem wiedzy o literaturze z lat 1795-1863;

3. umie operować informacją naukową (w tym wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje dotyczące literatury epoki romantyzmu, dobrać właściwe edycje tekstów, posługiwać się słownikami i kompendiami literaturoznawczymi, bibliotekami cyfrowymi) oraz zastosować ją w konkretnym kontekście zawodowym;

4. potrafi operować pisemną formą wypowiedzi naukowej, napisać analityczno-interpretacyjną pracę historycznoliteracką, a także przygotować wystąpienie w dyskusji, przedstawić (również w formie prezentacji multimedialnej) i uzasadnić swoje stanowisko z wykorzystaniem poglądów innych autorów.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa wykorzystywać zdobyte kompetencje w osobistym, angażującym etycznie, wrażliwość udziałem w różnych formach życia zbiorowego (w tym we własnej pracy), a także w pielęgnowaniu dziedzictwa kulturowego Europy, Polski i Wielkopolski;

2. jest gotów/gotowa dostrzec rolę literatury i kultury epoki klasycyzmu postaniszawowskiego i romantyzmu w budowaniu tożsamości zbiorowej i więzi społecznych.

Treści programowe dla zajęć:

Problemy klasycyzmu po 1795 roku (np. reakcja pisarzy na upadek I Rzeczypospolitej, estetyka i światopogląd klasycyzmu i sentymentalizmu) oraz

przełomu romantycznego (np. programy i manifesty, polemiki z klasycyzmem i racjonalizmem, rola klasycyzmu postaniszawowskiego).

Gatunki literackie klasycyzmu postaniszawowskiego (np. elegia patriotyczna, tragedia neoklasycystyczna, romans sentymentalny, sielanka) oraz romantyzmu (np. ballada, powieść poetycka, dramat romantyczny, komedia, poemat dygresyjny, powieść).

Kategorie estetyczne, np.: klasycyzm, sentymentalizm, tragizm, groteska, ironia, frenezja, melancholia, komizm, realizm.

Elementy historii XIX wieku i jej wpływ na idee romantyczne – problem upadku I Rzeczypospolitej, sposoby ocalenia i krzewienia tożsamości narodowej w sytuacji braku niepodległego państwa, problem rewolucji, historyzm, prowidencjalizm, romantyczne historiozofie (np. mesjanizm) itd.

Twórczość najwybitniejszych późnych klasycystów i romantyków z uwzględnieniem ewolucji i przemian w jej obrębie oraz związanych z nią pojęć (np. neoklasycystyczna tragedia Felińskiego, idylla w ujęciu Brodzińskiego, kategoria czułości w prozie Wirtemberskiej, profetyzm Mickiewicza, mistycyzm Słowackiego, historiozofia Krasińskiego, Norwidowska ironia etc.).

Krytyka literacka z lat 1795-1863 (np. różne koncepcje idylliczności, czułości i romantyczności, emigracyjne sądy o twórczości Słowackiego, spory o powieść).

Klasycyzm po 1795 roku i romantyzm polski wśród klasycyzmów i romantyzmów europejskich (recepja historyczna i typologiczna).

Recepja późnego klasycyzmu i romantyzmu w literaturze epok późniejszych oraz jego rola w budowaniu tożsamości zbiorowej Polaków.

Przygotowywanie analityczno-interpretacyjnej pracy historycznoliterackiej oraz prezentacji multimedialnej poświęconej wybranym zagadnieniom literatury lat 1795-1863.

Nazwa zajęć: **Historia Polski i powszechna - XIX wiek**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach badań nad dziejami wieku XIX;

2. ma wiedzę faktograficzną w zakresie historii Polski i powszechnej XIX wieku.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi samodzielnie analizować i interpretować pogłębioną wiedzę w zakresie dziejów Polski i powszechnych w XIX wieku.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa podejmować dialog z przedstawicielami odmiennych światopoglądów i postaw, różnych środowisk i kręgów kulturowych.

Treści programowe dla zajęć:

Kwestia narodowa i stosunki etniczne na ziemiach polskich w XIX wieku, na tle europejskim.

Transformacja społeczno-gospodarcza w Europie i na ziemiach polskich w XIX wieku.

Węzłowe problemy historii politycznej w Europie w XIX i na początku XX wieku.

Węzłowe problemy historii politycznej ziem polskich w XIX i na początku XX wieku.

Wojny i powstania narodowe w Europie w XIX i na początku XX wieku.

Wojny i powstania narodowe na ziemiach polskich w XIX i na początku XX wieku.

Nazwa zajęć: Historia i dziedzictwo kulturowe regionu

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna podstawy prawne idei regionalistycznej do współczesnej szkolnej edukacji historycznej (historycznej i polonistycznej), cele i treści edukacji historyczno-regionalnej, pojęcia i terminy z jej zakresu, przykłady programów i materiałów dydaktycznych, przykłady metod i środków dydaktycznych oraz niezbędne kompetencje nauczyciela regionalisty;

2. rozumie znaczenie wprowadzenia edukacji historyczno-regionalnej do szkół, a także jej wpływ na kształtowanie tożsamości regionalnej uczniów oraz na rozwijanie ich tolerancji i otwartości kulturowej.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi korzystać z różnorodnych źródeł informacji o regionie, jego przeszłości i dziedzictwie kulturowym;

2. potrafi konstruować narzędzia pomocnicze do realizacji edukacji regionalnej w szkole z zakresu historii i dziedzictwa kulturowego;

3. potrafi podjąć współpracę z instytucjami kultury i stowarzyszeniami zajmującymi się problematyką historii regionu dziedzictwa kulturowego w regionie;

4. potrafi zaplanować i opracować scenariusz cyklu zajęć z edukacji historyczno-regionalnej dla wybranego poziomu edukacyjnego.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do rozwoju swoich kompetencji i zainteresowań z zakresu historii i dziedzictwa kulturowego w regionie, przestrzegając norm etycznych w pracy zawodowej i działaniach popularyzatorskich;

2. jest gotów/gotowa do umiejętnego propagowania wiedzy i pamięci o historii regionu oraz dziedzictwa historycznego i kulturowego swojego regionu, szanując różne punkty widzenia wynikające z podłoża narodowego, kulturowego, społecznego i historycznego.

Treści programowe dla zajęć:

Regionalizm we współczesnej szkole.

Region, regionalizm, tożsamość regionalna, dziedzictwo kulturowe – omówienie podstawowych pojęć. Z dziejów regionalizmu polskiego i edukacji regionalnej.

Przedmiot, cele i zadania współczesnej edukacji regionalnej (historycznej i polonistycznej).

Kompetencje i zadania nauczyciela regionalisty.

Programy i materiały dydaktyczne do realizacji edukacji regionalnej w zakresie historii i dziedzictwa kulturowego.

Przykłady metod i technik dydaktycznych wykorzystywanych w edukacji regionalnej (historycznej i polonistycznej).

Współpraca z regionalnymi ośrodkami kulturalnymi, naukowymi i informacyjnymi w najbliższym środowisku szkoły.

Projektowanie zajęć edukacyjnych we wszystkich typach szkół z zakresu historii regionu i dziedzictwa kulturowego w regionie.

Nazwa zajęć: Historia starożytna

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. posiada uporządkowaną, usystematyzowaną wiedzę na poziomie zaawansowanym z zakresu historii starożytności ze szczególnym uwzględnieniem procesów dziejowych;

2. posiada znajomość w stopniu zaawansowanym terminologii historycznej i warsztatu metodologicznego stosowanych w badaniach nad starożytnością;
3. posiada wiedzę z zakresu znajomości głównych nurtów badań historiograficznych oraz zasobu źródeł do epoki starożytnej;
4. zna sposoby wykorzystywania zdobytej wiedzy w zakresie historii starożytnej we własnych badaniach naukowych oraz w popularyzacji i pogłębianiu świadomości historycznej w społeczeństwie.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi w stopniu zaawansowanym posługiwać się terminologią właściwą dla nauk historycznych i pokrewnych oraz różnych form pisarstwa historycznego;
2. potrafi w stopniu zaawansowanym wyszukać (również za pomocą narzędzi cyfrowych) źródła historyczne, przeprowadzić ich selekcję i krytykę, a także włączać do badań i analiz prowadzonych indywidualnie lub w zespole materiał z dziedzin pokrewnych historii, szczególnie archeologii, numizmatyki, epigrafiki, geografii oraz historii sztuki;
3. umieszcza fakty historyczne w czasie i przestrzeni, dostrzega związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy faktami historycznymi; ma wiedzę o dalekosiężnych powiązaniach badanych zjawisk i problemów, ze szczególnym uwzględnieniem ich przejawów w świecie współczesnym;
4. potrafi, posługując się rzeczowymi argumentami, brać udział w dyskusji i wyrażać swoje poglądy na temat wybranych aspektów historii starożytnej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa uczestniczyć w dyskusjach na temat kultury i cywilizacji starożytności, formułować własne stanowisko na tematy z zakresu historii starożytnej i stale rozwijać zainteresowania naukowe w kierunku cywilizacji starożytnych;
2. jest gotów/gotowa postępować zgodnie z etyką historyka, szanować poglądy innych;
3. jest gotów/gotowa do oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie historii starożytnej oraz ustawicznego uczenia się, rozwijania kompetencji i zainteresowań w kierunku historii starożytnej.

Treści programowe dla zajęć:

Starożytność – zagadnienia ogólne (periodyzacja, chronologia, zakres przestrzenny cywilizacji świata starożytnego, uwarunkowania geograficzne rozwoju społeczeństw).

Powstanie cywilizacji i kształtowanie się struktur państwowych w świecie starożytnym – kwestie kulturowe, społeczne, gospodarcze, religijne i polityczne.

Ustrój i polityka w świecie starożytnym (formy ustrojów państw starożytnych i ich ewolucja, polityka wewnętrzna i zewnętrzna).

Spółczesność i gospodarka państw starożytnych.

Kultura materialna i duchowa w świecie starożytnym.

Nazwa zajęć: Źródła wiedzy historycznej w edukacji szkolnej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. posiada wiedzę o źródłach w naukach historycznych i w edukacji szkolnej;
2. zna zasady klasyfikacji źródeł historycznych według wybranych teorii źródeł;
3. zna różne typy źródeł pisanych aktowych i narracyjnych;
4. zna różne typy źródeł niepisanych i tekstów kultury (ikonograficzne, fotograficzne, muzyczne, literackie);
5. zna różnice między źródłami historycznymi dostępnymi w muzeum a sposobami rekonstrukcji przeszłości na przykładzie wybranego centrum interpretacji historii.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi zastosować w praktyce wiedzę o źródłach w naukach historycznych i w edukacji szkolnej;
2. interpretuje na przykładach różne typy źródeł pisanych aktowych i narracyjnych;
3. analizuje krytycznie i interpretuje w kontekście edukacji szkolnej różne typy źródeł niepisanych i tekstów kultury (ikonograficzne, fotograficzne, muzyczne, literackie);
4. twórczo wykorzystuje w praktyce edukacyjnej różne typy źródeł dostępnych na lekcji i na zajęciach pozalekcyjnych;
5. dokonuje analizy podręcznika do historii pod kątem obecności źródeł na różnych poziomach komunikacji: tekstowym, ikonograficznym i symbolicznym.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do podjęcia próby krytycznego i odpowiedzialnego wykorzystania różnorodnych mediów cyfrowych z myślą o zajęciach lekcyjnych;
2. jest gotów/gotowa do planowania popularyzacji dziedzictwa kulturowego podczas przygotowywania projektu edukacyjnego lub wizyty w placówkach kultury.

Treści programowe dla zajęć:

Definiowanie i klasyfikowanie źródeł historycznych i tekstów kultury na potrzeby edukacji szkolnej.
Analiza i interpretacja źródeł historycznych w praktyce badawczej i edukacyjnej z uwzględnieniem specyfiki szkoły podstawowej.
Przykłady analizy i interpretacji źródeł pisanych w praktyce szkolnej – metodyka pracy ze źródłem.
Rola podręcznika do historii jako uniwersalnego nośnika tekstów kultury w charakterze źródeł do historii i poznania przeszłości. Analiza poziomów informacyjnych podręcznika pod kątem zawartości źródeł.
Analiza i interpretacja źródeł literackich, ikonograficznych i symbolicznych na wybranych przykładach i w oparciu o modelowe analizy tekstów kultury.
Artystyczne reprezentacje przeszłości (literatura, muzyka, sztuki piękne) podczas wizyty w muzeum tradycyjnym i w centrum interpretacji historii. Przykładowa lekcja muzealna.
Muzyka jako źródło na lekcjach historii – pieśni historyczne jako dziedzictwo kultury oraz ich kulturotwórcza rola w edukacji historycznej.
Źródła archeologiczne jako istotny element poznania odległej przeszłości w wymiarze historii społecznej i kształcenia współodpowiedzialności za dziedzictwo kulturowe – wizyta w Rezerwacie Archeologicznym „Genius Loci”.

Nazwa zajęć: Arcydzieła literatury europejskiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna arcydzieła i kluczowe utwory literackie kultury Zachodu oraz określa ich miejsce w epoce, do której należą i miejsce w tradycji kulturowej;
2. zna kryteria wartościowania tekstów literackich i mechanizmy stojące za tworzeniem kanonu, a także trudności z tym związane w świetle dwudziestowiecznych metodologii i perspektyw badawczych (np. postkolonializm, krytyka feministyczna);
3. posiada wiedzę na temat społecznego znaczenia arcydzieł, ich miejsca w obrębie kształtowania się tożsamości narodowej, kulturowej.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi analizować i interpretować wybitne teksty literackie na tle poszczególnych epok przy wykorzystaniu wybranych metodologii oraz określać ich przydatność w procesie edukacji, potrafi wyjaśnić znaczenie konkretnego tekstu również przez odwołanie do powiązanych z nim utworów przeznaczonych dla młodzieży i rozważa arcydzieła literatury dziecięcej w kontekście wybitnych utworów pisanych z myślą o dojrzałym czytelniku;
2. potrafi zaplanować odniesienie się do problemów wartościowania tekstów literackich w procesie dydaktycznym i samodzielnie wskazywać możliwe uzupełnienia listy lektur obowiązkowych;
3. rozróżnia wyróżnione miejsca tekstu literackiego w obrębie kultury konkretnego kraju, Europy lub jakiegoś jej regionu czy całego zachodniego świata (zasięg arcydzieł europejskich), a także potrafi wskazać i omówić teksty reprezentatywne dla każdego z tych zasięgów;
4. umie omówić wybrane zależności między literaturą a innymi sztukami, w tym adaptacjami i tekstami inspirowanymi ważnymi utworami literackimi, w kontekście ich możliwej aplikacji w procesie dydaktycznym.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do uznania znaczenia wiedzy i postaw etycznych w rozwoju zawodowym;
2. jest gotów/gotowa do udziału w dyskusjach podejmujących tematykę aksjologiczną.

Treści programowe dla zajęć:

Arcydzieła literackie w kontekście historycznym.

Ważne nazwiska na literackiej mapie Zachodu oraz epokowe znaczenie gatunków i konwencji, w których obrębie w danym czasie „objawiają” się arcydzieła.

Dzieło literackie jako nośnik określonych wartości i wizji świata oraz ważny składnik tradycji.

Ważne kategorie estetyczne literatury Zachodu pomocne w interpretacji i wartościowaniu tekstów kultury.

Społeczne ramy powstawania i odbioru tekstów.

Dzieło ważne kulturowo i wybitne literacko a kwestie etyki i moralności (kontrowersyjnych poglądów możliwych do odczytania z tekstu, postaci kontrowersyjnych, których ocena spoczywa na czytelniku).

Zagadnienie arcydzieł literatury dziecięcej.

Znaczenie obecności literatury obcej w procesie dydaktycznym oraz przykłady praktycznego wykorzystania omawianych utworów podczas lekcji języka polskiego i etyki.

Wartość przekładu intersemiotycznego (adaptacji) w procesie dydaktycznym wybitnych utworów (nie tylko adresowanych do dzieci i młodzieży) w szkole.

Nazwa zajęć: Biblia w kulturze polskiej i europejskiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. posiada wiedzę na temat dziedzictwa biblijnego jako prymarnego dla całej kultury europejskiej na przestrzeni wieków;
2. zna rolę tradycji judeochrześcijańskiej w kulturze europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem kultury i literatury polskiej.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi zinterpretować fragment tekstu biblijnego z uwzględnieniem tematyki, genologii i topiki tekstu;
2. potrafi samodzielnie poszukiwać, rozpoznawać i interpretować proveniencje biblijne (toposy, postaci, motywy, genologię, stylizacje językowe) w literaturze polskiej – z naciskiem na współczesność.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do uczestniczenia w wydarzeniach naukowych i kulturalnych, dotyczących Biblii i jej recepcji w literaturze i kulturze nowożytnej.

Treści programowe dla zajęć:

Języki klasyczne i ich rola w kulturze europejskiej. Chrześcijańska symbolika alfabetu greckiego; język koine jako język Nowego Testamentu. Latinitas i jej rola w kulturze i literaturze polskiej.

Biblia – księga ksiąg i znak kultury. Znaczenie tradycji biblijnej dla kultury europejskiej jako jej podwaliny.

Biblia i jej obecność w literaturze i kulturze polskiej – próba podziału według odniesień do materiału biblijnego (ze szczególnym uwzględnieniem literatury współczesnej).

Genologia biblijna i jej nowożytne kontynuacje (na wybranych przykładach).

Dialog teandryczny i antropologiczny jako bogactwo uczuć i jego odzwierciedlenie w wybranych psalmach.

Bohaterowie i herosi Starego i Nowego Testamentu – w literaturze i sztuce (wybrane przykłady).

Bohaterki i heroiny Starego i Nowego Testamentu – w literaturze i sztuce (wybrane przykłady).

Antyczna symbolika mitologiczna w spuściznie literatury i sztuki chrześcijańskiej (Ojcowie Kościoła: np. św. Augustyn, sztuka wczesnochrześcijańska).

Nazwa zajęć: Kultura języka polskiego cz. 2

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna definicje podstawowych pojęć związanych z poprawną komunikacją językową;
2. zna zależności między sytuacją komunikacyjną a poziomami normy, stosowanymi kryteriami oceny innowacji.

w zakresie umiejętności:

1. rozpoznaje i rozróżnia widoczne w tekstach tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny;
2. dostrzega innowacje i zmiany językowe występujące w tekstach mówionych i pisanych, także elektronicznych.

Treści programowe dla zajęć:

Kultura języka jako dyscyplina językoznawcza. Podstawowe pojęcia z zakresu kultury języka: kultura języka w ujęciu tradycyjnym (warszawska szkoła kultury języka); nurt socjolingwistyczny w badaniach kulturalnojęzykowych; etyka słowa, estetyka słowa; system, norma, uzus, tekst; obiektywny charakter normy jako płaszczyzny odniesienia dla zjawisk innowacyjnych; elita humanistyczna jako grupa kształtująca normę; stosunek normy do pozostałych płaszczyzn języka; innowacja językowa, zmiana językowa, błąd językowy; typy błędów językowych.

Struktura współczesnej normy językowej. Typy norm językowych: jednostki jednokształtne i jednostki wielokształtne wchodzące w skład normy; typy wariantów normy; norma języka ogólnego a odmiany regionalne współczesnej polszczyzny – gwary miejskie; norma wzorcowa i norma użytkowa (potoczna); norma skodyfikowana; normy cząstkowe: fonetyczna, słowotwórcza, fleksyjna, składniowa, leksykalna, frazeologiczna, stylistyczna, ortograficzna, interpunkcyjna.

Typy innowacji językowych: innowacje uzupełniające; innowacje regulujące; innowacje rozszerzające; innowacje nawiązujące; innowacje skracające i ich typy; innowacje precyzujące – zjawisko semantycznej repartycji wariantów normy.

Innowacje uzupełniające w polszczyźnie XXI wieku: przyczyny powstawania innowacji uzupełniających; neologizmy słowotwórcze; neologizmy semantyczne (neosemantyzmy); neologizmy frazeologiczne (w tym zestawienia); najnowsze zapożyczenia.

Kryteria oceny innowacji językowych: przegląd propozycji badawczych dotyczących stosowania kryteriów poprawności językowej; kryteria wewnętrznojęzykowe i zewnętrznojęzykowe.

Współczesna norma frazeologiczna: struktura współczesnej normy frazeologicznej; typy innowacji frazeologicznych: uzupełniające, modyfikujące (ich rodzaje), rozszerzające, parafrazujące (trawestujące), semantyczne, mieszane; innowacja frazeologiczna a błąd frazeologiczny; zasady poprawności frazeologicznej.

Kodyfikacja. Polska polityka językowa: problemy związane z kodyfikacją języka; postawy użytkowników wobec języka; polityka językowa w Polsce w realiach Unii Europejskiej; Ustawa o języku polskim i działalność Rady Języka Polskiego.

Zjawisko mody językowej: moda i snobizm w języku; szablon leksykalny; wyrazy modne w 2. połowie XX wieku a moda językowa XXI stulecia.

Zewnętrznojęzykowe tendencje rozwojowe w polszczyźnie XXI wieku: internacjonalizacja; terminologizacja (technologizacja); demokratyzacja; mediatyzacja; zjawisko nowej piśmienności.

Wewnętrznojęzykowe tendencje rozwojowe w polszczyźnie XXI wieku: uniwerbizacja; multiwerbizacja; pleonazmy i tautologie; nowe tendencje w systemie gramatycznym.

Nazwa zajęć: Podstawy metodologii historii

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna podstawowe problemy, metody i narzędzia poznania historycznego oraz podstawowe stanowiska współczesnej teorii historii;
2. zna podstawowe pojęcia teoretyczne stosowane w historiografii;
3. zna społeczne, kulturowe i ekonomiczne mechanizmy powstawania wiedzy historycznej;
4. wie, jak rozróżnić typy artefaktów kulturowych i ująć je jako elementy procesu historycznego.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa rozpoznawać i doceniać znaczenie zagadnień etycznych związanych z poznaniem historycznym i funkcjonowaniem wiedzy historycznej w kulturze.

Treści programowe dla zajęć:

Metodologia i teoria historii jako metarefleksja nad historiografią.

Rodzaje wiedzy: specyfika i granice myślenia naukowego w świetle współczesnej metodologii i teorii historii.

Specyfika historii jako praktyki badawczej: miejsce badań historycznych w obrębie nauki i kultury (przedmiot i metody).

Podstawowe teorie, pojęcia i modele wykorzystywane w badaniach historycznych.

Podstawowe procedury interpretacyjne w badaniach historycznych.

Krytyczny wymiar poznania historycznego.

Etyczny wymiar poznania historycznego.

Nazwa zajęć: Źródła do dziejów Polski i powszechnych – XX-XXI wiek

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna podstawowe metody analizy i interpretacji źródeł historycznych do dziejów XX-XXI wieku;
2. zna zasady korzystania z wykazów informacji o źródłach historycznych (takich jak np. inwentarze archiwalne, cyfrowe bazy danych);
3. Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach tematycznych związanych ze źródłami historycznymi do dziejów XX wieku.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi samodzielnie poszukiwać i pozyskiwać informacje źródłowe;
2. potrafi dokonać krytycznej edycji tekstu źródłowego do historii XX-XXI wieku;
3. potrafi włączać do badań i analiz materiał z dziedzin pokrewnych historii;
4. posługuje się zasobami i aparaturą multimedialną w pracach naukowych i w popularyzacji wiedzy o zasobach źródłowych w społeczeństwie.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. docenia znaczenie archiwów rodzinnych, angażuje się w aktywność służącą ich ochronie i pogłębianiu świadomości historycznej w społeczeństwie.
2. świadomie kształtuje własne i cudze zainteresowania badawcze i popularyzatorskie.

Treści programowe dla zajęć:

Źródła historyczne jako przedmiot badań historyka dziejów najnowszych.

Tekst literacki jako źródło historyczne.

Dziennik jako źródło historyczne.

Pamiętnik jako źródło historyczne.

List jako źródło historyczne.

Film i nagranie dźwiękowe jako źródło historyczne.
Prasa i cenzura w Polsce powojennej.

Nazwa zajęć: **Historia Polski i powszechna – średniowiecze**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. posiada wiedzę o najważniejszych nurtach badawczych nad historią średniowiecza powszechnego i dziejami średniowiecznej Polski;
2. zna w stopniu zaawansowanym kluczowe zagadnienia związane z historią powszechną i Polski w średniowieczu;
3. posiada wiedzę o powiązaniach między różnymi dziedzinami historii (politycznej, gospodarczej, społecznej, religijnej i kultury) w odniesieniu do dziejów średniowiecza powszechnego i polskiego.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi samodzielnie odnaleźć oraz interpretować informacje źródłowe o wybranych aspektach historii średniowiecza i stosować je w praktyce dydaktycznej.
2. potrafi formułować i wyrażać własne poglądy na temat węzłowych problemów historii średniowiecza powszechnego i polskiego.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. docenia dziedzictwo kulturowe średniowiecza i potrafi wykorzystać je w działalności dydaktycznej i popularyzatorskiej;
2. jest świadom/a potrzeby nieustannego rozwoju własnych zainteresowań historycznych.

Treści programowe dla zajęć:

Znaczenie pojęcia i chronologia epoki średniowiecza.

Najważniejsze przemiany polityczne w średniowieczu (Europa, Bliski Wschód i Polska).

Kościół i religijność epoki średniowiecza.

Przemiany społeczne i gospodarcze w średniowieczu.

Kultura epoki średniowiecza.

Nazwa zajęć: **Kultura współczesna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna współczesne wątki kulturoznawstwa, filozofii i innych dyscyplin zainteresowanych kulturą;
2. zna bogactwo odniesień kulturowych w zróżnicowanych tekstach reprezentatywnych dla ostatnich dwóch dekad;
3. zna specyfikę różnorodnych narzędzi i mediów związanych z udziałem w kulturze.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wykorzystać wybrane metodologie we własnym omówieniu wybranych zjawisk kultury;
2. potrafi wykorzystać utwory i zjawiska kulturowe jako punkt odniesienia w wypowiedzi pisemnej oraz w możliwych działaniach dydaktycznych w pracy zawodowej;
3. potrafi wykorzystać wiedzę o kulturowej różnorodności w dyskusji o współczesnej kulturze, a także rozwiązywać problemy wynikające z różnic kulturowych;
4. korzysta sprawnie i twórczo z narzędzi interdyscyplinarnych w procesie pozyskiwania wiedzy, a także w komunikacji; krytycznie, samokrytycznie postrzega swój udział w kulturze;
5. potrafi analizować, interpretować oraz wartościować współcześnie istotne, charakterystyczne, popularne zjawiska kulturowe, zarówno w obrębie kultury rodzimej, jak i innych kultur, wykorzystując przy tym współcześnie istotne odniesienia filozoficzne;
6. wykorzystuje rozmaite źródła wiedzy o kulturze, z uwzględnieniem narzędzi intermedialnych, a także umie zastosować tę wiedzę ogólną w obserwacji praktyki życiowej;
7. wykazuje się inwencją w zakresie samodzielnego myślenia i prezentacji jego wyników.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa wykazać się etyczną i estetyczną wrażliwością na różnorodność kulturową oraz prezentować własną identyfikację kulturową, także w życiu zawodowym.

Treści programowe dla zajęć:

Współczesne badania nad kulturą; metodologie badania i filozofia kultury w XXI wieku. Wzory, źródła i obiegi kultury w pierwszych dekadach XXI stulecia.

Dominujące we współczesności media, gatunki, formaty i mechanizmy kulturalne.

Współczesność jako zagadnienie. Postrzeganie czasu w (po)nowoczesnym świecie; tradycja a współczesność w badaniach kulturoznawczych; kwestie ciągłości kultur i zagadnienie miejsca cywilizacji śródziemnomorskiej we współczesnych definicjach kultury polskiej i europejskiej.

Wydarzenie kulturalne w globalnej wiosce. Znaczenie promocji i instytucji kultury (np. nagród, festiwali, targów) oraz wybrane przykłady ważnych powszechnych doświadczeń kulturowych ostatnich dwudziestu lat.

Rytuał, zabawa, praca jako współczesne źródła kultury.

Cechy charakterystyczne rodzimej kultury narodowej na tle kultur Europy i świata.

Stereotypy: np. pociowe, narodowe, regionalne, rasowe, kategoria inności we współczesności.

Rejestry kultury – relacja między tym, co „artystyczne”, i tym, co „masowe”, jako zagadnienie społeczne i aksjologiczne.

Teksty artystyczne i literackie reprezentatywne dla ważnych w kulturze europejskiej tekstów.

Nazwa zajęć: Wiedza o kulturze

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna bogactwo odniesień kulturowych;
2. ma wiedzę na temat specyfiki różnorodnych narzędzi i mediów związanych z udziałem w kulturze.

w zakresie umiejętności:

1. sprawnie i twórczo korzysta z narzędzi interdyscyplinarnych w pozyskiwaniu wiedzy i w komunikacji;
2. analizuje, interpretuje oraz wartościuje zjawiska kulturowe, zarówno kultury rodzimej, jak i innych kultur;
3. wykorzystuje rozmaite źródła wiedzy o kulturze (z uwzględnieniem narzędzi intermedialnych) oraz stosuje wiedzę ogólną w obserwacji praktyki życiowej;
4. wykazuje się inwencją w zakresie samodzielnego myślenia i prezentacji jego wyników.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. wykazuje się wrażliwością – etyczną i estetyczną – na różnorodność kulturową;
2. jest gotów/gotowa, jako świadoma jednostka, krytycznie i samokrytycznie uczestniczyć w kulturze;
3. jest gotów/gotowa prezentować własną identyfikację kulturową i empatycznie rozumieć inne tożsamości kulturowe;
4. jest gotów/gotowa rozwiązywać problemy wynikające z różnic kulturowych.

Treści programowe dla zajęć:

Pojęcie kultury. Wzory, źródła i obiegi kultury. Antropologia kulturowa jako metodologia badań.

Człowiek w świecie. Różnorodność kulturowa a podobieństwo kultur. Identyfikacja kulturowa.

Wizja cywilizacji śródziemnomorskiej jako konstytuanty kultury polskiej i europejskiej.

Czas – cykliczne i linearne rozumienie czasu. Przestrzeń święta i świecka.

Źródła kultury – rytuał, zabawa, praca.

Cechy charakterystyczne rodzimej kultury narodowej na tle kultur Europy i świata.

Stereotypy: np. pociowe, narodowe, regionalne, rasowe. Kategoria inności.

Dzieło a arcydzieło literackie: źródło kultury, jej efekt i komunikat kulturowy. Arcydzieło jako soczewka kultury: archetyp, apokryf, topos, mit.

Współczesne dyskursy kulturoznawcze (np. ludobójstwo, postkolonializm, feminizm, kultura masowa i popularna).

Nazwa zajęć: Informacja naukowa

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna różne rodzaje dokumentów i podstawową terminologię z zakresu bibliologii, bibliografii i informacji naukowej,
2. zna rodzaje bibliografii i innych typów prac dokumentacyjnych istotnych dla badacza humanisty z uwzględnieniem wartości i funkcjonalności zbiorów tradycyjnych i cyfrowych oraz repozytoriów i baz danych dostępnych online.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wykorzystać i zastosować metody i techniki nowoczesnej kwerendy bibliograficznej i bibliotecznej, wyszukiwać informacje w źródłach tradycyjnych i cyfrowych, ocenić, opracować i uporządkować materiały źródłowe na zadany temat, sporządzając typowe zestawienie bibliograficzne;
2. potrafi przetworzyć i stosować poznane reguły i zasady bibliograficzne do samodzielnego sporządzenia opisów bibliograficznych, przypisów i komentarzy do prac pisemnych;
3. potrafi przygotować wszelkie prace pisemne (referaty, prace dyplomowe) zgodnie z zasadami poprawnej redakcji i edycji tekstu w wersji elektronicznej (zna edytory tekstów i programy do prezentacji multimedialnych).

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do samodzielnego organizowania swojego warsztatu pracy i wykazuje dbałość o jakość i rzetelność wykonywanych zadań;
2. jest gotów/gotowa współpracować z grupą w zakresie wymiany i weryfikacji wykorzystywanych materiałów, postępując zgodnie z etycznymi zasadami wynikającymi z prawa autorskiego.

Treści programowe dla zajęć:

Humanista w bibliotece i Internecie.

Historia i współczesność bibliografii. Typologia i terminologia.

Rękopis, inkunabuł, stary druk, nowy druk. W kręgu terminologii bibliologicznej.

Rodzaje wydań. Elektroniczne bazy pełnotekstowe.

Bibliografie, słowniki, kompendia źródłowe (tradycyjne i online).

Bibliografia narodowa i bibliografie specjalne. Od *Bibliografii polskiej* Estreicherów do baz danych.

W sieci ukryte. O miejscach w Internecie przydatnych każdemu humaniście.

Zasady sporządzania aparatu naukowego i bibliografii załącznikowej.

O zasadach poprawnej redakcji i edycji tekstu oraz podstawowych regułach dobrego składu w komputerowym edytorze tekstu.

Nazwa zajęć: **Poetyka z analizą dzieła literackiego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna terminologię dotyczącą analizy, interpretacji i wartościowania tekstu literackiego;
2. zna najważniejsze gatunki literackie;
3. zna budowę wersyfikacyjną oraz poszczególne systemy wersyfikacyjne;
4. zna stylistykę tekstu literackiego (ze szczególnym uwzględnieniem środków stylistycznych i tropów);
5. zna kompozycję tekstu literackiego (m.in. jednostki konstrukcyjne świata przedstawionego w utworze, sytuację narracyjną, sposoby konstrukcji postaci, czasu i przestrzeni w powieści).

w zakresie umiejętności:

1. potrafi dokonać analizy i interpretacji tekstu literackiego, wartościować utwory literackie oraz umiejętnie uzasadnić własną hipotezę interpretacyjną (posługując się odpowiednią terminologią i odwołując się do literatury przedmiotu);
2. czyta ze zrozumieniem prace naukowe z zakresu poetyki i potrafi odnieść się do ich głównych tez.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do wyrażania własnych opinii, twórczego interpretowania zjawisk kultury z poszanowaniem dorobku poprzednich epok oraz stanowisk innych uczestników dialogu/dyskusji.

Treści programowe dla zajęć:

Przedmiot zainteresowań poetyki i jej miejsce wśród dziedzin nauki o literaturze.

Poezja, liryka, wiersz; utwór poetycki, utwór liryczny, utwór wierszowany – ich wzajemne zależności. Poezja a proza.

Charakterystyka systemów wersyfikacyjnych (rys historyczny, konstanty i tendencje, najczęstsze formaty, zastosowanie).

Wprowadzenie do stylistyki (style funkcjonalne a styl tekstu literackiego, stylizacja).

Leksykalne i składniowe środki stylistyczne – typologia, przykłady.

Przekształcenia semantyczne – tropy (zwłaszcza metafora, symbol, alegoria, ironia) – typologia, przykłady.

Kompozycja – jej typy i podstawowe pojęcia. Jednostki konstrukcyjne świata przedstawionego: motyw, wątek, postać, akcja i fabuła.

Elementy dzieła literackiego: czas i przestrzeń, postać literacka.

Sytuacja narracyjna i typy narracji.

Wybrane gatunki literackie (charakterystyka, rys historyczny, przemiany konwencji gatunkowych).

Nazwa zajęć: **Ocenianie holistyczne i analityczne w edukacji**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna na poziomie podstawowym związek, jakie zachodzą między projektowaniem procesu dydaktycznego z podstawą programową, programem/podręcznikiem;
2. zna temat kontroli i oceny efektów pracy uczniów, jej rodzajów i funkcji;
3. zna uwarunkowania prawne i etyczne procesu ewaluacji pracy na lekcjach języka polskiego.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi przeanalizować, ocenić i dostosować do własnych potrzeb plany pracy dydaktycznej i/lub ułożyć własny plan;

2. potrafi sprawdzić, ocenić i przeanalizować efekty pracy uczniów, dobierając do swoistości prac i stosując kryteria polonistyczne;
3. potrafi skonstruować testy i sprawdziany odpowiednie dla szkoły podstawowej i powiązane z własnymi planami dydaktycznymi oraz formy sprawdzające rozwijające kreatywność uczniów;
4. potrafi analizować efekty własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej;
5. potrafi napisać scenariusz lekcji/cyklad lekcji w zgodzie ze swoim planem dydaktycznym.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do krytycznej i etycznej oceny własnej pracy.

Treści programowe dla zajęć:

Projektowanie procesu kształcenia.

Plany pracy dydaktycznej. Rozkład materiału. Scenariusz lekcji/cyklad lekcji.

Kontrola i ocena efektów pracy uczniów. Konstruowanie testów i sprawdzianów. Ocenianie i jego rodzaje. Ocenianie bieżące, semestralne i roczne. Funkcje oceny.

Etyczne i prawne aspekty procesu ewaluacji. Sprawdzanie i ocenianie jakości kształcenia i pracy szkoły. Ewaluacja.

Ocenianie nauczyciela. Analiza i ocena własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Nazwa zajęć: **Metody badań szkolnej edukacji humanistycznej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. opanował/a wiedzę na temat założeń, celów, typologii oraz wybranych metod zbierania i technik analizy danych w badaniach w działaniu.
2. rozpoznał/a relacje zachodzące między jakością własnej praktyki dydaktycznej i systematyczną oraz pogłębioną refleksją na jej temat.

w zakresie umiejętności:

1. zaprojektował/a badania własnej praktyki dydaktycznej, uwzględniając takie jej aspekty w wyborze, jak: a) sposób komunikacji z uczniami; b) kreowanie sytuacji dydaktycznych służących aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy; c) dobieranie metod pracy klasy oraz środków dydaktycznych, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujących uczniów i uwzględniających ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;
2. przeprowadził/a badania własnej praktyki dydaktycznej, uwzględniając takie jej aspekty w wyborze, jak: a) sposób komunikacji z uczniami; b) kreowanie sytuacji dydaktycznych służących aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy; c) dobieranie metod pracy klasy oraz środków dydaktycznych, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujących uczniów i uwzględniających ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne, a także udokumentował/a oraz przeanalizował/a wyniki badań, formułując wnioski i rekomendacje odniesione do własnej praktyki dydaktycznej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. krytycznie ocenił/a miejsce i rolę nauczyciela/nauczycielki przedmiotów humanistycznych w życiu społecznym ze względu na wiedzę, umiejętności i kompetencje merytoryczne, interpersonalne oraz społeczne powiązane z potrzebą własnego rozwoju.

Treści programowe dla zajęć:

Podejścia, strategie poznania, typologie, wybrane metody oraz techniki zbierania danych w badaniach w działaniu z podziałem na: a) podejście pragmatyczne i emancypacyjno-krytyczne; b) indywidualne, kolektywne i społeczne badania w działaniu; c) partycypacyjne, partycypacyjno-krytyczne, edukacyjne, doceniające badania w działaniu; d) metody emancypacyjne badań w działaniu: wywiady, kwestionariusze, notatki i dzienniki terenowe, przeglądy literatury, przekazy ustne, dokumenty, dzienniki refleksji, zadania domowe, mapy mentalne, postery; e) analiza danych: tematyczna, zawartości.

Znaczenie edukacyjnych badań w działaniu, w tym: a) edukacja jako teren badawczy w ujęciu dydaktycznym, etycznym i zawodowym; 2) aktorzy edukacyjni jako podmiot badań w działaniu (podejście emancypacyjne); c) relacje między jakością własnej praktyki dydaktycznej i stałą oraz pogłębioną refleksją na jej temat; d) edukacyjne badania w działaniu jako źródło rozwoju nauczycielskiego profesjonalizmu.

Projektowanie badań własnej praktyki dydaktycznej z uwzględnieniem takich jej aspektów w wyborze, jak: a) sposób komunikacji z uczniami; b) kreowanie sytuacji dydaktycznych służących aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy; c) dobieranie metod pracy klasy oraz środków dydaktycznych, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujących uczniów i uwzględniających ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne.

Prowadzenie badań własnej praktyki dydaktycznej, w tym dokumentowanie i opracowywanie wyników badań, formułowanie i prezentowanie wniosków i rekomendacji odniesionych do własnej praktyki dydaktycznej w formie dziennika badaczki/badacza.

Nazwa zajęć: Historia Polski i powszechna – XX-XXI wiek

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. posiada wiedzę na temat dziejów najnowszych Polski i wie, jakie przemiany dokonały się w ciągu XX wieku, a także rozumie przyczyny tych zmian i okoliczności upadku systemów politycznych;
2. posiada wiedzę na temat zasad funkcjonowania państwa polskiego w XX wieku, zna podstawowe wydarzenia z tego okresu;
3. zna porównawcze ujęcie funkcjonowania systemów politycznych w Polsce w XX-XXI wieku.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi dokonać klasyfikacji i oceny różnych systemów politycznych;
2. potrafi samodzielnie analizować teksty źródłowe i wykorzystywać je do konstruowania tekstów historycznych;
3. potrafi krytycznie analizować teksty źródłowe oraz opracowania dotyczące problemów najnowszej historii Polski i świata;
4. potrafi umiejscowić dzieje Polski w szerszym kontekście europejskim i światowym.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest świadom/świadoma podstawowych problemów funkcjonowania systemów politycznych;
2. jest gotów/gotowa budzić dumę z własnej historii i umiejętnie przekazywać ją uczniom;
3. jest gotów/gotowa uwrażliwiać uczniów na problemy związane z różnorodnością współczesnych społeczeństw, budzić postawę tolerancji i otwartości na inne poglądy;
4. jest gotów/gotowa krytycznie ocenić poziom swej wiedzy i umiejętności oraz planować własną aktywność.

Treści programowe dla zajęć:

Koniec I wojny światowej. Kształtowanie się nowego ładu w świecie.

Odzyskanie przez Polskę niepodległości i kształtowanie się nowego systemu politycznego.

Przemiany polityczne w Europie i w Polsce w dwudziestoleciu międzywojennym.

Gospodarka światowa i polska w I połowie XX wieku.

II wojna światowa. Różne formy okupacji, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji Polski.

Konferencje międzynarodowe. Rozpad świata na dwa bloki. Zimna wojna.

Przemiany polityczne w Polsce w II połowie XX wieku.

Upadek systemu komunistycznego w świecie. Przemiany w Polsce. Okrągły stół.

Przemiany polityczne i społeczne w XX wieku.